

GILLEBLADET

Medlemskrift
för Handelsgillet
i Helsingfors rf

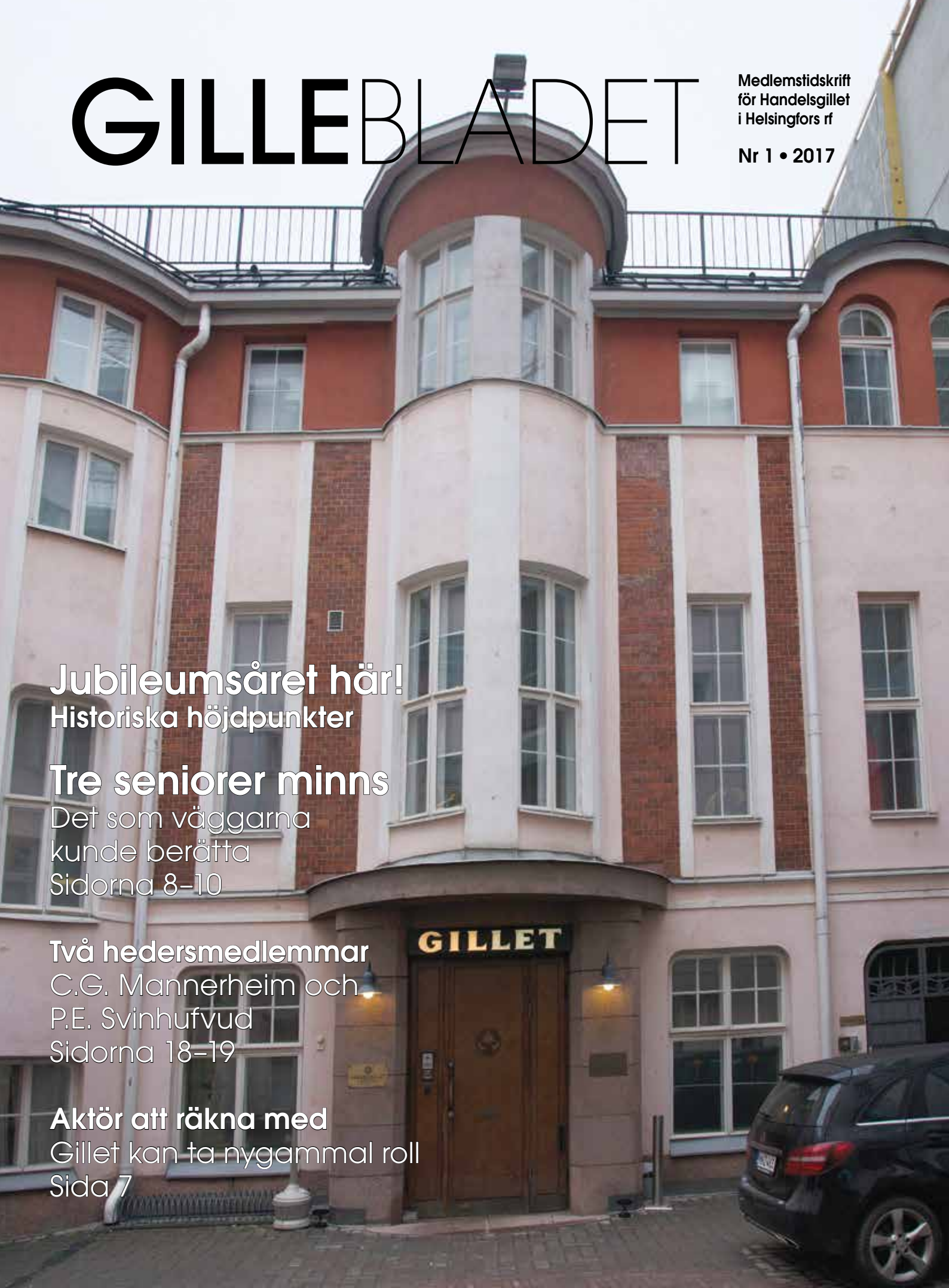
Nr 1 • 2017

Jubileumsåret här!
Historiska höjdpunkter

Tre seniorer minns
Det som väggarna
kunde berätta
Sidorna 8-10

Två hedersmedlemmar
C.G. Mannerheim och
P.E. Svinhufvud
Sidorna 18-19

Aktör att räkna med
Gillet kan ta nygammal roll
Sida 7

Upplev S:t Petersburg med Gillet den 11–13 maj

Handelsgillets vårresa går i år med Allegro-tåget till Sankt Petersburg.

Sankt Petersburg, som Peter den Store grundade vid Nevaflodens mynning år 1703, bär på många historier och denna resa har temat Mannerheim. I programmet ingår en stadsrundtur med de viktigaste sevärdheterna och en hel dag kring temat Mannerheim i Sankt Petersburg under ledning av Mannerheim-museets guide Olga Mezhevich. Vi hinner också med en Nevakryssning och några måltider på trevliga ryska restauranger som researrangören Monica Tours valt.

Sista anmälningsdag för resan är torsdagen den 30 mars. Priset är 690 euro per person, enkelrumstillägg 70 euro. I priset ingår tågresan i tågvagn reserverad för Gillet, inkvartering i dubbelrum på det fyrstjärniga hotellet Oktiaberskaja, personligt visum, två luncher och två middagar, kanalkryssningen och finsk buss med svensktalande guide och reseledare.

Besök www.handelsgillet.fi /aktuellt för anmälan, exakt tidtabell och researrangörens visumanvisningar. Delta-garantalet är begränsat till totalt 60 personer. Ansvarig arrangör är resebyrå Monica Tours som kan kontaktas för mer detaljerad information per e-post monica.svanstrom@monicatours.fi eller per telefon 0400 653 649.

Resa till Villnäs, Gullranda och Nådendal söndagen den 4 juni 2017

På dagen då det gått 150 år sedan Gustaf Mannerheim föddes besöker Gillet med damer Villnäs slott.

Vi startar med buss från Kaserntorget klockan 8.30 och inleder programmet med guidning på Villnäs slott, marskalkens födelseplats, barndomshem och semesterställe under de två första årtiondena av hans liv. Efter rundvandringen intar vi en enkel sopplunch på slottscaféet. Vi fortsätter med buss och stannar i Villnäs Riddarpark som invigdes för tio år sedan för att hedra riddarna av Frihetskorsets Mannerheim-kors och alla

veteraner. Därefter går resan vidare till Gullranda. Där möts vi av vår guide och får bese parken, varefter bussen för oss till restaurang Rantaravintola i Nådendal där vi äter middag. Tillbaka på Kaserntorget är vi uppskattningsvis klockan 21.30.

I priset 80 euro per person ingår bussresan, guidning på Villnäs och Gullranda, lunch på Villnäs och middag i Nådendal.

Anmälningar via www.handelsgillet.fi/aktuellt.

Foto: Nationalmuseet/Marcku Haverinen

Hagaro Pensionärshem i
Norra Haga, Helsingfors

Är du i behov av serviceboende?

Hos oss bor du tryggt, med svenskspråkig personal dygnet runt.
Vi har vid behov även tillgång till läkare dygnet runt.

Kontakta oss så berättar vi mera eller besök oss.

Föreståndare Carola Aspholm-Backman
tel. 050 572 4216
anträffbar vardagar kl.9–15
www.hagaro.net

axtours.ax

För mer information om reseprogram,
bokningsvillkor och kostnader, se www.axtours.ax

FINLANDSSVENSK KRYSSNING MED BEKVÄMA M/Y PEGASUS

PARADISISKA SEYCHELLERNA

3–11 NOVEMBER 2017 • Pris från 3 995 €

Vi gör strandhugg på natursköna öar, vandrar med lokala guider som inviger oss i naturens hemligheter och simmar i den azurblå oceanen. Vi besöker några av världens bästa stränder, grillar i havsbrynet och bekantar oss med Seychellernas undervattensvärld när vi snorklar i de grunda lagunerna. Vi börjar vår kryssning på Mahe och tar oss vidare till bl a Praslin, St. Anne Island, Curieuse, Aride och La Digue.

Finlandssvensk reseledning.
Möjlighet till förlängning på Mahe.

Axtours.ax Ab | Storgatan 14 | Tel: +358 18 512 13 | info@axtours.ax

6

Ledaren

Jubelår med frågetecken.

7

En kugge i ekonomin

Ordförande Johan Hjelt blickar in i framtiden för 160-årsjubilerande Handelsgillet.

8

Ett halvt sekel på Gillet

Tre Gilleseniorer, Carl-Johan Björkstén, Rolf Gallen och Torsten Sundqvist berättar sina bästa minnen. De tar avstamp i 1960-talet.

11

Uppdaterad historik

Bo Finne kompletterar Handelsgillet's 150-årshistorik med de tio senaste åren.

12

Odla din hobby

En betydande del av Gillets aktiviteter försiggår i ett drygt dussin klubbar.

14

Han trummar för klubbarna

Jazzgillaren Sven-Erik Krogius deltar i sex Gilleklubbars verksamhet.

16

Gilbert Gillebroder

Nu vet vi allt om honom: ålder, utbildning, jobb.

18

Två stormän

Så gick det till när Handelsgillet kallade P.E. Svinhufvud och C.G. Mannerheim till hedersmedlemmar.

20

Damerna kommer

Flera tidigare herrklubbar erbjuder damer fullvärdigt medlemskap.

23

När ekonomin räddades

Turerna kring saneringen av Gillets gatufastighet för 25 år sedan är som rivna ur en detektivroman.

25

Bonusteori gav ekonomipris

Bengt Holmström, som i höstas fick Sveriges Riksbanks pris i ekonomi till minne av Alfred Nobel, lade grunden till sin berömmelse för nästan 40 år sedan.

26

Meny à la Mannerheim

Glada Kocken tillreder Vorschmack och gös med pepparrot.

28

Vinspalten

Kim Björkwall är hänförd av ett 50-årigt portvin, men spolar lågalkovinerna.

29

Konst & antik

Rättvisans gudinna intog paradplats.

30

Börskolumnen

Från sävlighet till blixtnabb algoritmbaserad robothandel.

32

Klackarna i taket

Midvinterfesten drog fullt hus.

34

Jubileumsmenyer från förr

Det här serverades då Handelsgillet fyllde 80, 90 och 100 år.

35–39

Gilleaktuellt

GILLEBLADET

Publikationsutskottet 2017:

Ordförande:
Peter Nordling
Medlemmar:
Matts Dumell
Torsten Fagerholm
Patrik Lindfors
Janne Salonen
Göran Wallén
Christian Wentzel

Ansvarig utgivare:

Johan Hjelt

Chefredaktör:

Peter Nordling,
tfn 050 5595 778

Utgivare:

Handelsgillet i Helsingfors r.f.
Kaserngatan 23 A 12
00130 Helsingfors
tfn 09 669 798
info@handelsgillet.fi

Ombrytning:

Oy Nordinfo Ab, Maj-Len Roos

Annonser:

Tilinurkka Ky, Bo Gerkman
PB 89, 02211 Esbo
tfn 0400 449 724
bo.gerkman@tilinurkka.fi

Tryckeri:

Oy Painotalo tt-urex Ab, Borgå

Utgivningschema 2017:

Nr 1	8.3	deadline	2.2
Nr 2	24.5	deadline	19.4
Nr 3	4.10	deadline	31.8
Nr 4	14.12	deadline	9.11

Pärmfoto: Matias Uusikylä

Per-Erik Lönnfors

Jubelår med frågetecknen

Detta år firas några jubileer. Republiken Finland fyller 100 år och vår egen organisation Handelsgillet fyller ärevördiga 160 år. Hurudana reflektioner kan det ge anledning till?

Tyvärr är det svårt att undvika att associera händelserna med att de råkar sammanfalla med sådana globala och nationella brytningar som de generationer som inte upplevt andra världskriget knappast har varit med om.

Även för optimistiska bedömare ligger det nära till hands att frukta att 2017 snarare än ett jubelår blir ett *annus horribilis*, som kastar en hotande skugga över våra egna små festligheter.

Mellan jubileerna och världssoron finns givetvis inget logiskt samband. Snarare är de ett tecken på den slump som styr historien, tvärtemot den följdriktighet som vi i vår överrationalitet ibland inbillar oss att länkar världens öden.

Humanisten Vergilius sade ironiskt till naturvetaren Lucretius: Lycklig den man som vet tingens orsaker.

Sentensen har åtminstone hånat dem som under fjolåret, på förhand med sina observationers och logikens hjälp, felaktigt uteslutit både Brexit och valet av Donald Trump från de händelser som kan tänkas inträffa.

De främsta hotbilderna har dominerat medierna till den grad att ingen kunnat undgå dem.

Den största är att Förenta staterna har fått en president som knappast skulle ha valts till medlem i Handelsgillet. Donald Trump är en "lös kanon" som utgör en ständig risk. Ett område som ligger nära Gillets intressesfär är frihandeln, där han går mot både ekonomiska teorier och praktiska erfarenheter.

Englands förhandlingar om utträdet ur EU innehåller stora faror för gemenskapen, men de skapar också komplikationer i relationerna med Irland och Skottland.

Av ödesvalen i Europa är Frankrike först ut. Kampanjen inför presidentvalet har liknat en utslagningstävling i tv. Först spelade regerande Francois Holland, socialist, ut sig

själv redan innan det började, sedan Francois Sarkozy till höger och Manuel Valls till vänster, medan Emmanuel Macron dök upp som gubben ur ett slags extremcenterlåda.

Alla räknar med att Marine Le Pen blir utslagen i andra omgången, men hur gick det i England och USA? I Holland, där man också har val i år, har man noterat en viss populistmitta från Trump i Geert Wilders stigande popularitet.

Viktigast är ändå förbundsdagsvalet i Tyskland tidigt i höst. Agneta Merkel har fått en överraskande stark rival i socialdemokraten Martin Schultz, mångårig talman i Europaparlamentet.

Ska han, "Mr Europe" kallad, bli ett nytt slags motvikt mot populismen och leda Tyskland i dess allt klarare ledarroll i Europa?

Detta bara som några europeiska aspekter i den förändrade världsbild som börjar likna "hela havet stormar". Vladimir Putin kan bara avvakta medan västländerna splittrar sig själva.

Hur ska det gå? Ingen vet. Som den stora greken Pindaro diktade:

Blind är tanken, som vi framåt riktar, mot vår förmodan hända otaliga ting.

Hur ska Finland, under sitt jubileumsår, orientera sig i dessa föränderliga tider? Troligen avvaktande, och försöka framstå som ett manande exempel med sin nordiskt inriktade demokrati som har stått pall för många stötar.

Och Handelsgillet, vars 160 år bevisar en ovanligt stabil kontinuitet för en organisation i sitt slag?

Fortsätta att utveckla en verksamhet som framgångsrikt, dels orienterat sina medlemmar i en föränderlig värld, dels fullgjort en alldeles motsatt uppgift: att i klubbarna erbjuda Gillebröderna kamratskap med stunder av avkoppling från de hotbilder som, får man väl ändå hoppas, ska skingras av det mänskliga förnuft som man måste tro att tar överhanden.

“Gillet bör återta positionerna”

Handelsgillet borde bli en naturlig och eftertraktad plats för att träffa jämnåriga kolleger och vänner. Gillet borde också vara en kugge i det ekonomiska livet och i samhällsdebatten. Så ser föreningens ordförande Johan Hjelt på årtiondena efter 160-årsjubileet som firas i höst.

Johan Hjelt bedömer att Handelsgillet kan bli ekonomiskt oberoende inom en överskådlig framtid. Det skulle göra det möjligt att förverkliga projekt som ytterligare stärker basen för all verksamhet. Och det skulle i sin tur göra Gillet till en samlingsplats för både aktiva affärsmän och för dem som bara vill umgås på ett trevligt sätt.

– Med en sådan kombination av medlemmar finns det också de som vill driva frågor som inte bara berör den egna föreningen. Ett handelsgille ska också kunna bidra till något i det ekonomiska livet och i samhällsdebatten, säger han.

Han konstaterar att Handelsgillet och handelskamrarna har likartade ändamål och att Gillet kunde ha en kompletterande roll.

– Sådant ingick redan tidigare i verksamheten. Gillet var ju en av krafterna bakom åttatimmars arbetsdag och införandet av metersystemet i Finland, påminner han.

Enligt honom gäller det att återta en del av den här rollen.

– Om verksamheten ska vara nyttig, vettig och trevlig, måste det finnas en underliggande förmåga och vilja att föra utvecklingen framåt.

Roll som lobbare

Som Johan ser det kunde Handelsgillet ha en roll som lobbare, såväl när det gäller ekonomi som politik.

– Eventuellt finns det till och med en samhällelig beställning på detta.

Att Gillet skulle återuppta sitt politiska engagemang tror han däremot inte.

– Tiden med egna representanter i stadsfullmäktige kommer inte tillbaka. Det skulle knappast vara klokt, eller

Johan Hjelt.

ens möjligt, att driva frågor genom partipolitik. I värsta fall skulle det splittra medlemskåren.

Lite språkpolitik kan Gilleordföranden däremot tänka sig. Idag väljer allt färre finskspråkiga att skriva det andra inhemska språket i studenten. Därför anser Johan att även Gillet har en roll i att försvara det svenskspråkiga och allt som finns bakom det.

– Det är viktigt att vi tillsammans med andra finlandssvenska föreningar slår vakt om och skapar förutsättningar för språket. Det gagnar hela samhället och näringslivet. Tänk bara på de nordiska kontakterna och på att Sverige är en av Finlands viktigaste handelspartner.

Johan anser att finlandssvenskarna ska arbeta aktivt för språkfrågan i samarbete med de finskspråkiga utan att glömma sin egen identitet.

– Att låta svenskan förtvina är som att skjuta sig i benet.

Kvinnor om 20 år

Att Handelsgillet kan ha endast manliga medlemmar skrevs in i stadgarna så sent som år 2003. Har Handelsgillet kvinnliga medlemmar om, låt oss säga, 20 år?

– Sannolikt har Gillet då verksamhetsformer som inkluderar kvinnor. Gillet

kan i längden inte utesluta kvinnor som verkar inom näringslivet och samhället. Det vore att göra föreningen en björntjänst. Kvinnorna utgör redan merparten av universitetsstuderandena och innehar allt oftare ledande positioner, säger Johan.

När det gäller Handelsgillets ekonomi om 20 år bedömer Johan att basen för den ligger på en större och stabilare grund som ger god utväxling på hela verksamheten. Detta under förutsättning att föreningen inte tär på kapitalet, utan förkovrar det.

– Vi har en betydande potential i att utveckla fastigheten. Och vi måste ta vara på de ekonomiska möjligheterna att göra det.

Johan påminner om att Kaserngatan 23 är en värdefastighet i absoluta centrum av Helsingfors. Han betonar också vikten av en egen fastighet.

– Utan den och utan egna lokaler skulle Handelsgillet knappast existera längre. Men tack vare den kan vi se fram emot att Gillet fortsätter att utvecklas som en aktiv förening för påverkan i näringslivet och samhället och som en samlingsplats för trevligt umgänge.

Text: Peter Nordling

Foto: Matias Uusikylä

Carl-Johan Björkstén, Rolf Gallen och Torsten Sundström har upplevt och jobbat för Handelsgillet allt sedan 1960-talet.

De har minnen från ett halvt sekel

Vi samlade tre Gilleseniörer, representerande tre årtionden; Torsten "Totte" Sundqvist (93), Rolf Gallen (86) och Carl-Johan Björkstén (70) för att berätta om sina upplevelser under de gångna årtiondena. Det handlar både om Gillets interna processer och hur den omgivande världen lämnat sina spår i vars och ens Gillehistoria.

Det visade sig att Gilleseniörernas minnen från de senaste femtio åren innefattar både roliga och dramatiska händelser. De häftigaste berättelserna inbegriper processer med personliga, ekonomiska och samhällspolitiska förtecken.

I synnerhet 1970-talet, med både en föränderlig värld och om hur de laddade konstellationerna mellan bland annat olika stater, stat och näringsliv samt enskilda personer kom upp i olika former.

Men först till frågan om varifrån var och en kom och vägen till Handelsgillet.

Totte: Jag jobbade på Sandvikens skeppsvarv, var skärgårdsentusiast, och

träffade genast efter kriget vår ekonom, **Nisse Sederholm**, som var aktiv inom Handelsgillet. Han tog mig då med till gillet. Som född i kvarteren kring Skillnaden, och efter att ha jobbat med försvarsmakten kring Kaserntorget var också Kaserngatans kvarter bekanta. Via Nisse kom vi också som familj aktivt med i Gillet. Min dotter **Harriet** var redan som femåring i början av 60-talet med på Gillet på första maj, som Ljuva Flicka. Men medlem blev jag först 1964.

Rolf: Jag är född i januari 1930 och blev student från Norsen 1950. Jag skulle bli ingenjör, men sedan gick jag

till Föreningsbanken och anställdes av infanterigeneralen **Erik Heinrichs** den första mars 1951. Och där var jag 42 år i olika uppdrag, senast som ansvarig direktör för bankens kontor vid Senatstorget. Men mitt första direktörsuppdrag fick jag 1962 vid kontoret i Forum.

– Och då sade **Erik Witting** åt mig att nu när du har blivit direktör för Forumkontoret, borde du också höra till Handelsgillet. Handelsgillet kom att betyda mycket för mig redan från början, säger Rolf, som sedermera blev till och med hedersordförande.

Den yngsta av dessa seniorer är **Carl-Johan**, som också är född och uppvuxen i stadens centrumkvarter. Han blev student från Lönkan och ekonom från Hanken.

– Efter det hamnade jag också ut för Föreningsbanken, sedermera Nordea.

Därifrån blev Carl-Johan pensionerad

för några år sedan, efter en 35 års karriär inom banken.

Men redan som ung var Carl-Johan, liksom skeppsjörens Totte, en inbiten seglare.

– Handelsgillet blev bekant också för mig på 60-talet genom att Navigations-sällskapet höll sina möten och sina fester där. Det är preskriberat vid det här laget, men där fick man sina första "olagliga" öklunkar...

Carl-Johan blev medlem år 1975.

Mannerheim tystades ned

Rolf har för sin del alltid kombinerat Handelsgillet med sitt engagemang i frimureriet, men hans starkaste minnen från Gillet är från 70-talet, då han blev ordförande.

Landet präglades då av en oljekris och det kalla kriget och Gilledeltagandet hade varit sjunkande.

Den nya ordföranden funderade på hur man kunde få intressanta föreläsare till Gilleaftnarna. Sådana som drar människor.

Här uppstod ett intressant exempel för denna kalla krigets tidsepok. Året var 1975, just då Mannerheim-kännaren **Stig Jägerskiölds** bok om Vinterkriget Fältmarskalk skulle publiceras.

– Jag ringde och bad Jägerskiöld komma till Handelsgillet och tala. Först satt vi där under **Mannerheims** porträtt på lunch, innan föredraget på kvällen, tillsammans med **Sven Sirén** och min hustru **Kristina**.

Själva föredraget på kvällen blev en succé.

– Det var fantastiskt. Stora festsalen blev fullsatt, minns Rolf.

Också Carl-Johan minns händelsen.

– Jo, det var en imponerande kväll, och säkert en av mina första kvällar som medlem. Jag kommer ihåg att jag satt där på första bänk och lyssnade.

Men, det komplicerade uppstod kring det offentliga ordets bevakning av evenemanget. Rolf hade bett Stig Jägerskiöld göra ett sammandrag av sitt föredrag för tidningarna. Rolf hade också för sin del preparerat media – och till och med ätit lunch kring saken någon dag innan med den legendariska Hbl-chefredaktören **Jan-Magnus Jansson**.

Alla intygade att de var intresserade.

Men, problemet uppstod dagen efter evenemanget. Hufvudstadsbladet publicerade ingenting om evenemanget.

– Sedan gick jag till Uusi Suomi. Det kom ingenting i den heller. Inte heller i Helsingin Sanomat. Ingenting!

Rolf minns hur han blev betryckt av detta.

Men förklaringen kom efter ett tag.

– Det sades till mig att det kommit order från "högsta ort", om att man ska vara dämpad visavi Mannerheim!

Men historien fortsätter.

På Hufvudstadsbladet kände man sig besvårad över detta och publicerade följande dag en bild i tidningen.

– Med mig sittande bredvid Jägerskiöld, och med texten: Handelsgilletts ordförande hade skäl att vara mycket nöjd med kvällen, där Stig Jägerskiöld höll föredrag.

– Inte var det ju meningen att en diskussion refereras så här i tidningen, konstaterar en idag något ironiskt road Rolf.

Vi blir påmind om hur 70-talet var politiskt laddat.

Rolfs sarkastiska kommentar är beskrivande:

– Finlandisering...

Den impulsiva kanslichefen

En berättelse, som Rolf också minns från dessa tider har speciell krydda. Den handlar om Handels- och industriministeriets legendariska tidigare kanslichef.

– Alla känner vi ju **Bror "Buntta" Wahlroos**, och hans begåvning var fantastisk. Han kunde läsa ett kompendium på 50 sidor på 10 minuter, han läste ju på ett speciellt sätt.

Wahlroos var aktiv medlem på Handelsgillet, och kom till en Gilleafton, till vilken man inbjudit **Kari Nars** för att hålla föredrag.

Bror Wahlroos satte sig bredvid ordförande Rolf.

– Problemet var att Nars och Wahlroos var i gräl med varandra. Och nu ville Wahlroos jävlas. Efter att Kari Nars börjat tala, tog Bror Wahlroos fram en penna, och slog den i bordet hela tiden medan Nars talade. Och det var verkligt störande. Jag sa åt Buntta flera gånger: Hör du, sluta upp med det där nu. En gång till så för vi ut dig för olämpligt beteende!

Till slut blev oväsandet från kanslichefen outhärdligt.

– Jag slog klubban i bordet, bad om ursäkt av föredragshållaren och sade: Vi är tvungna att föra ut Bror Wahlroos, på grund av att han stör mötet.

Ingvar Jansson tog tag i Buntta på den ena sidan och jag på den andra. Och så förde vi ut Buntta.

Vid dörren sade han till mig: Det här får du ännu lida för. Han var förbannad.

Jag stängde dörren och gick tillbaka, slog klubban i bordet och meddelande: "Jag ger åter ordet till föredragshållaren, mötet fortsätter".

Varpå en applådåska bröt ut.

Men berättelsen tar inte slut här.

– Tre månader senare ringde Buntta upp mig och frågade om jag och min fru Kristina skulle komma med i hans understödsförening. Han hade beslutat sig för att ställa upp i riksdagsvalet. Och det var ju ett stort erkännande för mig, som för ett tag sedan hade burit ut honom från vårt möte.

– Han var ju impulsiv på många sätt, minns Rolf.

Carl-Johan ackompanjerar:

– Och en briljant hjärna. Han krävde bara att man inte skulle vara för mjuk. Man skulle någon gång dra honom ordentligt på käften. Då var han nöjd.

Carl-Johan minns hur Buntta också var en mycket synlig medlem, som ofta kom på mötena.

I själva verket kom denna legendariska eminens ju att lämna många spår i det finländska näringslivet, bland annat som en stark stöttepelare för också Tottis mångåriga arbetsgivare, Sandvikens skeppsvarv, det vill säga Wärtsilä.

Politiska laddningar

En helt konkret politisk vattendelare inom Handelsgillet var under 1970- och 1980-talen tudelningen mellan Svenska folkpartiets liberala moderater och de mera "hårdhögerinriktade" konstitutionella.

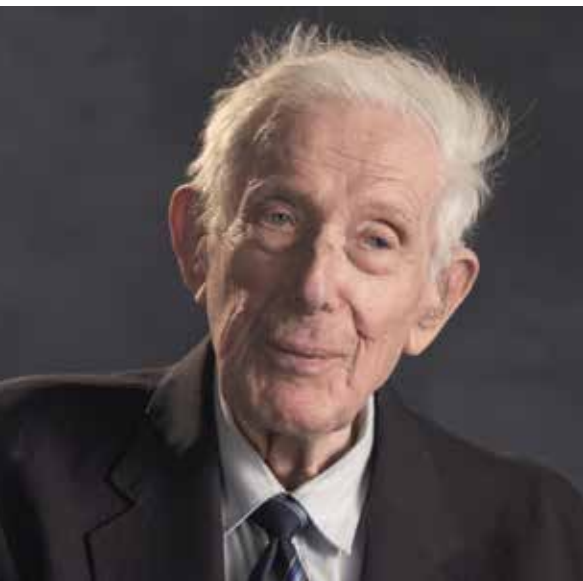
– Under min ordförandetid satt de konstitutionella på Gilleaftnarna kring ett bord, och Svenska folkpartiets anhängare vid andra bord.

– Det var personkemi, kommenterar en skrattande Carl-Johan.

– Men då var gränsen så skarp på svenska – mellan de konstitutionella **Georg C. Ehrnrooth**-anhängarna och

Carl-Johan Björkstén.

Torsten Sundström.

Rolf Gallen.

dem som stannat i Svenska folkpartiet. Detta syntes vid Gilleaftnarna, och diskussionerna kunde hetta till.

Rolf minns ett fall från mitten av 1970-talet.

– Jag hade bett **Victor Procopé** att komma till Handelsgillet för att hålla ett föredrag om läget. Procopé hade varit partner med Georg C. Ehrnrooth i riksdagen under flera årtionden, men inte lämnat partiet för de konstitutionella tillsammans med Georg C i samband med att undantagslagen för president **Urho Kekkonen** 1972–73 kördes igenom.

– Då ringde Georg upp mig på banken och sade: Jo, hördu, här är Ehrnrooth som talar. Jag kommer inte mera till Handelsgillet, inte någonsin mera. Nå, vad är det nu då?, undrade jag. Jo, om ni tror att Victor Procopé kan berätta om politik, så kan jag säga att han inte klarar det!

– När vi strax efter det sågs i 3:ans spårvagn, utropade han samma sak igen, högljutt.

Men, tiderna förändras. Och kanske vi människor med den.

Rolf minns ett återseende med den kontroversielle oliktankaren långt senare, utanför Svenska Teatern.

– Jag hade läst hans bok *Simma med Krokodilerna* och insåg att han hade rätt i många saker.

Här inflikar Gillebrodern Carl-Johan:

– Han hade rätt – i princip i allt!

– Jo, och då jag sade åt honom: Jag har läst din bok och ser nu att du hade rätt i mångt.

Och nu kom det känslomässiga fram. Han omfamnade mig och fick tårar i ögonen.

Han var verkligen rörd och glad över vad jag just sagt.

Efter det kalla kriget kom Georg C. Ehrnrooth att framträda också själv på Handelsgillet.

Politisk påverkare

Seniorerna minns hur Handelsgillet under sin historia också haft en stark ambition att påverka i huvudstadens kommunalpolitik.

– Vi hade ju av tradition alltid en representant som satt i stadsfullmäktige, påpekar Carl-Johan.

Uppdraget hade länge skötts av Rolfs och Carl-Johans äldre kollega vid Föreningsbanken, Erik "Kirre" Witting. Han hade suttit i stadens "parlament" under flera perioder, och stod i mitten på 1970-talet i beråd att dra sig tillbaka från politiken.

Utmaningen att hitta en efterföljare var stor.

– Jag förordade min gamla klasskamrat **Carl-Johan Adolfsson**, som sedermera blev biträdande stadsdirektör. Men han var ännu då så engagerad inom familjens företag, att han i det skedet inte kunde hoppa in i politiken, minns Rolf. Tankarna föll på **Ragnar Langhoff**, som trots engagemang i ett annat familjebolag, ansåg sig ha tid, och accepterade.

– Det var en viss utmaning, men vi lyckades få in Langhoff i stadsfullmäktige, konstaterar Rolf.

Ragnar Langhoff fortsatte långt in på 1980-talet, som Handelsgilletts representant i kommunalpolitiken.

Ge först ordet åt de andra!

Rolf Gallen vill ännu påminna om vad han fick lära sig rätt tidigt ifråga om en ordförandes utmaning. Det gällde sätet på vilket man leder möten – och därmed också verksamheten. Minnet är från 1970-talet, från kvällen då han ledde sitt första styrelsemöte. Med respekterade styrelsemedlemmar såsom Kirre Witting och **Kurt Olsson** närvarande.

– Jag klubbade av frågor, precis som man nu gör som ordförande, tyckte jag. Efter mötet kom Kirre Witting till mig och sade: Rolf, du skötte det här bra. Men en sak ska du komma ihåg, du kan göra det ännu bättre – genom att inte alltid säga din egen uppfattning först. Låt styrelsemedlemmarna säga sin uppfattning först. För, som ordförande väger din uppfattning så mycket, att den tar bort av andra....

– Detta med att styrelsebesluten lider, om man inte får feedback – den lärdomen är jag oerhört tacksam över, säger Handelsgilletts hedersordförande Rolf Gallen.

Text: Michael Franck

Foto: Jan Inberg

Dags för uppdaterad historik

Handelsgillets historiker har, om inte duggat tätt, i alla fall getts ut för att fira olika jubelår; 50, 75, 100, 125 och 150 år. I höst ges den stora 150-årshistoriken ut som en andra upplaga kompletterad med Gillets senaste 10 år.

Det är Gillebroder **Bo Finne** som står bakom båda historikerna. Samtidigt passar han på att korrigera några mindre fel i jätteverket och att precisera vissa händelser under 150-årsjubileumsåret.

– När 150-årshistoriken utkom måste den göras färdig i ett så tidigt skede att en del måste skrivas på förhand. Därför ägnar jag flera sidor i tilläggsdelen åt att närmare beskriva det digra programbudget under 150-årsjubileet, säger han.

En händelse, som torde få ett nytt liv i den kommande boken, är då Gillet tog sig med museitåg till president **P.E. Svinhufvuds** hemort Luumäki.

– Han blev i tiderna kallad till hedersmedlem i Gillet och accepterade fast han då var landets president. Han kanske gick med på det eftersom **C.G. Mannerheim** också var hedersmedlem.

Målsättningen för den nyaste historiken är enligt Finne att spegla händelserna på Gillet mot vad som hänt i Helsingfors och i samhället under samma tid.

– Att herrklubben Gillet nu har en kvinnlig verksamhetsledare, och en verkligt driftig sådan, berättar en hel del om hur samhället förändras, säger han.

Roligt arbete

Finne berättar att det krävde en hel del fotarbete, eller egentligen pappersexercis, för att göra en historik som omspände 150 år.

– Jag har nu skrivit sju historiker enligt samma koncept. Först har jag läst in mig på ämnet utan att skriva en rad, sedan i mån av möjlighet fyllt på med levande vittnesmål och först därefter skrivit ihop allting.

För ungefär tio år sedan gjorde Finne en stor historik även för Svenska Litteratursällskapet, men han säger att så stora jobb numera får vara.

– Att skriva tio år till på Gillets historik känns däremot överkomligt, egentligen riktigt roligt. Det var också smickrande att den förra historiken tog slut för ganska länge sedan. Därför är tanken nu att det tas en andra upplaga som kompletteras med det senaste decenniet, säger han.

Det var dock nära att den kommande 160-årshistoriken inte hade blivit av i sin helhet eftersom tryckeriet som hade materialet inte längre finns.

– Som tur är hittades den gamla satsen med text och bilder och kan användas på nytt. Det roliga med att göra historiken över de senaste tio åren är att många personer har kunnat intervjuas, säger Finne.

Blomstringsperiod

En allmän observation Finne gör är att Gillet aldrig varit så aktivt som nu. Ur alla källor han öst ser man enligt honom att verksamheten har blivit allt planmässigare och att många nya aktiviteter har kommit till.

Bo Finne noterar att Handelsgillet aldrig varit så aktivt som nu.

– Inför 150-årsjubileet skapade vi konceptet med seminarier på Hanken. De har varit en succé under de senaste åren. En verklig fullträff var då **Bengt Holmström** ställde upp på seminariet för två år sedan och ifjol blev Nobelpristagare, säger han.

En annan iakttagelse är att Gillets olika klubbar, typ Biljardklubben, Vinklubben, Golfkillarna och Börskillarna har gett ett klart uppsving i medlemsantalet.

– När nya klubbar började grundas i allt högre grad kommer jag ihåg att det fanns en del Gillemedlemmar som varnade för att klubbarna tär på den egna kärnverksamheten. Nu ser man i alla fall klart att klubbarna har haft en positiv inverkan på hela verksamheten. Torsdagsaftnarna är numera ofta så välbesökta att salen inte räcker till för alla, säger Finne.

Text & foto: Bo Ingves

Här kan du odla din hobby

Handelsgilletts klubbar har nu i början av året mycket olika aktivitetspådrag.

En del kör hårt, andra kanske lever en något tystare tillvaro. Flera klubbar talar om kvalitativt umgänge, att i trivsamma former inspireras och lära sig nytt.

För en del är klubbverksamheten arbets- och yrkesinriktad, för andra är den allmänbildande. Den kan också handla om välmående.

Umgången- och nyttotradition – på ett gammalt, men hållbart sätt. Här kombineras tradition och framtidstro med sinne för nuet. Vi gick igenom Gilleklubbarna, för att få en bild av hur året startar.

Berättarcaféet

Trivsel och visdom!

Idén bygger på den muntliga berättartraditionen eller "storytelling", där de som vill, delar med sig av livserfarenheter och upplevelser. Berättarcaféets tillställningar är öppna för alla Handelsgilletts medlemmar, som är intresserade av att berätta eller lyssna.

Träff en tisdag varannan månad.

– Vi har en förtrolig och lättsam stämning, säger ordfördelaren **Lars Kusenius**.

Businessklubben

Erfarenhet och förtroende!

Businessklubben är för Gillebröder som är aktiva i affärlivet.

– Vi träffas och lär känna varandra, och lär oss därigenom förbättra oss som människor och som yrkesutövare, företagare eller anställda, säger klubbgrundaren och ordföranden **Mikael Krogius**.

Klubben har drygt 70 medlemmar. Programmet består av föreläsningar, rundabordsdiskussioner kring givna teman och företagsbesök. Träffarna sker på Handelsgillet, frånsett den årliga större sociala tillställningen. Den ordnas på Vip-terrassen på Restaurant Teatteri och har samlat inemot 100 personer.

Börsgillet

Placera rätt!

– Börsgillet är för placeringsintresserade bröder, berättar börshövdingen **Olof Rehn**.

Tre gånger per termin ordnar klubben föredrag och besök kring aktuella placeringsteman hos börs- och branschbolag.

Placeringskunskaperna testas genom den årliga placeringstävlingen med fiktiva aktieplaceringar.

Fokus har ofta varit på verklig tillväxt, snarare än på spekulation, intressanta bo-

lag, kapitalförvaltare, investeringsexperter och analytiker.

Golfgillarna

Slå rätt!

Golfgillarna är den största av Handelsgillet's klubbar.

– Vi är ett unikt gäng som tas väl emot på de nyländska golfbanorna, uppger golfhövdingen **Bengt Sjöblom**.

Enligt honom ger samstart den bästa möjligheten för social samverkan före och efter tävlingarna. Golfgillarna spelar i hemlandet mellan april och september. I år siktar klubben på att närma sig 1 000 Golfgillarrundor, om vädret tillåter. Dessutom spelas det årliga GG-mästerskapet och Kräftgolfen.

Gillekockarna

Smak och umgänge!

Kockarna samverkar med två andra Gil-leklubbar, Vinklubben och Fiskeklubben. I fjol ordnade kockarna en fiskeresor till Åland tillsammans med Fiskeklubben.

I år har kockarna haft besök av **Kjell Söderman** på Reinin Liha. Lammläckerheter tillreddes under ledning av **Henrik Vilén**.

Jazzgillarna

Här svänger det!

Jazzgillarna träffas sju gånger om året, mellan september och april, för att lyssna på inspelad jazz med varierande teman och presentatörer. Deltagarna röstar fram den låt som de tyckt mest om under kvällen.

– Dessutom ordnar klubben årligen i oktober en populär kväll med levande jazz i kabinett Donator. Medlemmarna bjuder också in sina damer till kvällen, berättar ordförande **Kenneth Westerberg**.

Vinklubben

Damerna med!

– Denna klubb's egna tillställningar är alltid med damer, påminner klubbordförande **Kristian Stenius**.

Vinklubben grundades år 1992 med avsikten att ordna vinprovningar, trivas och lära sig. År 2016 hade vinklubben 170 medlemmar. De möts i kabinett Donator fem eller sex gånger om året. Då presenteras olika vinområden och druvor.

Vinkursserien fortsätter. På hösten besöker klubben vinområdet Douro i Portugal.

Whiskygillet

Nu talar vi om hårdvara!

Whiskyhövdingen **Christian Wentzel** berättar att Whiskygillet sammanför herrar som är intresserade av den ädla drycken, i syfte att traktera både smaklökar och sinnen.

Under våren samlades dessa ganymeder första gången i februari. Nästa träff är den 16 mars. Den 10 maj träffas whiskygil-larna i Ekenäs.

Manskören Frihetsbröderna

Här råder partnerskap!

Denna anrika kör är en samarbetsförening med Handelsgillet. Ny dirigent är **Jan Westerlund**.

Ordförande **Rolf Fohlin** meddelar att verksamheten nu byggs upp med nya idéer och krafter.

Vårkonserten ges i Bragesalen på Kaserngatan fredagen den 21 april.

– Vi hoppas kunna sjunga in våren på Gillets förstamajlunch.

Biljardklubben

Fjong i lådan!

Samling varannan måndag för träning och varannan måndag för cupspel med handicap. Under året spelas också mästerskap från scratch i både snooker och olika varianter av poolspel.

Dessutom står klubbkamper mot Helsingfors Börsklubb och Svenska Klubben i Tammerfors på programmet.

– Lockbeten är läckerheter från både köket och baren, meddelar klubbordförande **Tomas Köhler**.

I november gästade Eurosports redaktör **Aki Kauppinen** klubben.

Fiskeklubben

Denna fångst-, sport- och fritidsklubb, som samarbetar med Gillekockarna och

Vinklubben, ordnar vår- och höstmöten, exkursioner och fiskeresor. Klubbordförande **Sven Kullberg** berättar att ändamålet är att främja intresset för fritidsfiske och fiskekultur samt att främja god sportfiskaranda bland medlemmarna.

Frimärksgillet

Symbolik för hela slanten!

Här får du upplevelser kring historia och visuell konst samt monumental symbolik.

Frimärksgillet är Handelsgillet's yngsta klubb och grundades i september 2016. Under hösten ordnade klubben tre möten med föredrag och påföljande auktion av frimärken.

Enligt ordförande **Bjørn Klavenes** samlas Frimärksgillet under vårterminen till fyra möten med föredrag.

Bridgeklubben

Här fortlever stadens klassiska angloamerikanska traditioner i korrekt tvekamp över språk- och stadsgränser. Ett spel om att bygga en bro till sin partner.

Interna tävlingar varje onsdag, mer eller mindre året om.

– Dessutom har vi årligen nära samarbete med både Helsingfors Börsklubb och Helsingin Suomalainen Klubi. Då fördubblas bordantalet till åtta, uppger klubbordföranden **Carl-Johan "Ches-ter" Blomstedt**. Årlig klubbkamp med Svenska Klubben i Tammerfors.

Juniorklubben

En Gillebroder kan delta i juniorklubbens verksamhet fram till utgången av det år han fyller 31. Juniorklubben leds av **Niklas Korhonen**.

Sammanställt av **Michael Franck** med bistånd av **Robbie Lindberg**

Sven-Erik Krogius är fortfarande aktiv trummis i Birger's Rag Time Band. I somras turnerade bandet i Sverige.

Fyra generationer Krogius som Gillebröder:

Sven-Erik trummar för klubbarna

– Utan klubbarna skulle Gillet inte vara cool!

Sven-Erik Krogius, 77, har en solklar uppfattning om klubbarnas betydelse. Han är en av JazzGillarnas grundare och deltar fortfarande i sex olika Gilleklubbar.

– Det är klubbarna som tillför nya medlemmar till Gillet. De är livsviktiga för att locka "ungdomen", det har vi märkt senast i Businessklubben, säger han.

Äppet faller inte långt från päronträdet, för det var **Sven-Eriks** son **Mikael**, 43, som tog initiativet till Businessklubben. Mikael är Gillebröder i fjärde generationen.

När Sven-Erik bläddrar i familjekronikan, som sträcker sig ända till början av 1600-talet, börjar han med farfars far

Lars Thiodolf Krogius som föddes på Stockfors gård i Pyttis 1832. Han seglade som sjökaptan tre gånger runt jorden med Amerikanska kompaniet innan han småningom slog sig ner i Helsingfors som föreståndare för Navigationsskolan.

Farfars far grundade FÅA

Lars Thiodolf hade hunnit bli hovråd då han år 1884 grundade Finska Ångfartygs Aktiebolaget och utsågs till rederiets förste

verkställande direktör. Det var epokgörande, för nu kunde industrin inleda export på inhemska kölar. Sex år senare övertog sonen **Lars Karl** rodret. Det var han som beslutade inleda regelbunden vintertrafik på linjen Hangö-Köpenhamn-Hull, alla tiders milstolpe i FÅA:s utveckling.

Lars Karl föddes år 1860 ombord på fregattskeppet Nikolai och döptes i Sitka i den ryska besittningen Ny-Archangelsk i Alaska. Han hade sjöfarten i blodet. Efter att han som trettioåring utsågs till verkställande direktör, fyrfaldigades FÅA:s flotta till närmare fyrtio fartyg innan första världskriget bröt ut 1914.

Kriget decimerade flottan, men medför-

Lars Thiodolf Krogius 1832-90.

Lars Karl Krogius 1860-1935.

Mikael Krogius, styrelsemedlem, gillebroder i fjärde generationen.

de till slut Krogius en av hans största triumfer då ångaren Arcturus genom vinter och is lyckades hämta hem merparten av jägarna från Tyskland i slutet av februari 1918. Andra isförstärkta FÅA-fartyg sörjde för transport av vapen och ammunition.

Farfar hedersmedlem

Efter att ha tillhört Handelsgillet i 43 år kallades kommerserådet, konsul Lars Karl Krogius till hedersmedlem 1931. Det uppmärksammades med en halvsida i Gillebladets första årgångs första nummer.

– I jämförelse med farfar tycker jag att jag själv inte har åstadkommit någonting, han var en "hurja" kille. På den tiden var allt öppet för aktivitet om man ville starta nytt, beskriver Sven-Erik den första Gillebrodern Krogius.

– Redan 1882 tog han över familjebolaget Lars Krogius & Co Ab, och på 1890-talet deltog han i grundandet av Finska Lloyd och Finska Sjöförsäkringsbolaget. År 1913 var han en av stiftarna av Helsingfors Aktiebank, helt otroligt!

Sven-Erik är sin vana trogen onödigt anspråkslös; hans cv är långt som nödåret, merkonom, civilekonom, delägare och verkställande direktör för Krogius Shipping, Country Manager i världens största containerrederi Sea-Land Servie Inc, bara för att skrapa på ytan. Det senaste är konsult i databranschen.

Konsul Krogius efterträddes av sin son

Birger, äldre bror till Sven-Eriks pappa, skeppsbyggnadsingenjör **Ragnar Larsson Krogius**. Ragnar godkändes som Gillemedlem år 1932, ett år efter att Birger hade blivit Gillebroder. Sven-Erik skrevs i sin tur in år 1968 och hans son, företagaren och nuvarande styrelsemedlemmen Mikael år 1995.

Jazzhövding orolig för ekonomin

– Jag deltar så mycket som möjligt i klubbverksamheten. Förutom hövding i jazzklubben är jag medlem i Gillecockarna, i vin-, whisky-, golf- och börsklubbarna. Skulle jag hinna kunde jag tänka mig att varje dag besöka Handelsgillet, säger han med glimten i ögat.

Han invaldes i Gillets styrelse 1973 och hann sitta i två repriser i sammanlagt sexton år.

– Jag fick någon prenika för det. Fast viktigare var att vi lyckades undvika att köra Gillet i konkurs. Jävlar, det var obe-

hagligt nära då konjunkturerna svängde brant ner 1990 och hyresgästerna försvann.

Handelsgillet levde redan då nästan uteslutande på hyresintäkter och plötsligt satt man där utan kassa. Trion Sven-Erik, **Birger Mickwitz** och **Berndt-Johan von Konow** måste ta till proffsmetoder för att övertyga Gillebröderna om att det gällde allvar.

Till slut lyckades man via Föreningsbanken avyttra hälften av lägenheterna på gatusidan och Gillets ekonomi kunde räddas.

– Ännu idag är jag ibland lite orolig för Gillets ekonomi. Vad händer om vår största inkomstkälla Cantina West plötsligt lämnar oss. Det skulle innebära ett allvarligt avbräck. Därför har jag försökt påtala den alltför snäva inkomstfördelningen.

Text: Matts Dumell

Läs mera om klubbarna på Handelsgillet på www.handelsgillet.fi > klubbar

Gilbert Gillebroder

Från handelsbiträde till ekonom och ingenjör?

I februari 2017 hade Handelsgillet 1 015 medlemmar. Men vem är den typiska Gillemedlemmen? Vi kan kalla honom Gilbert Gillebroder. Vilken utbildning eller befattning har genomsnittsledningen och hur gammal är han?

Kansliet beslöt sig för att undersöka saken.

På basis av uppgifter som Gillemedlemmarna själva lämnat gällande titel, visar sökningar i medlemsregistret att ungefär 32 procent av medlemmarna har merkantil utbildning. Till denna grupp hör alla typer av ekonomer (ekon., ekon. mag., ekon.dr., ekon.stud., dipl.ekon., ekonomieråd, civilekonom, alla sorters revisorer, controllers), tradenomer samt merkonomer (merk. och stud.merk.).

Hela 36 procent av Gillemedlemmarna är ingenjörer eller diplomingenjörer. Till sammans utgör de den största tårtbiten "ingenjörer".

Ekonomerna är ca 290 till antalet och diplomingenjörerna 232. Den tredje

största gruppen om man går efter utbildning är ingenjör. Sådana finns det 135. Kan man då dra slutsatsen att Gilbert Gillebroder med största sannolikhet är någon typ av ingenjör, eftersom ingenjörerna som helhet utgör 36 procent av medlemskåren?

Direktörer och pensionärer

Det som gör det hela knepigt är att 7 procent av alla Gillemedlemmar uppger sig vara verkställande direktörer, 6 procent pensionärer och 2,4 procent företagare och 2,6 procent direktörer eller managers av olika slag. Dessutom finns det sju stycken styrelseordförande bland Gillebröderna. Om man sammanför alla som uppgett direktör, någon typ

av manager eller företagare som titel till en grupp utgör de 12 procent av kakan. Om deras bakgrund och utbildning finns ingen mer detaljerad information. Men om de övervägande har ekonomistudier av något slag i bakfickan är det sannolikt att gruppen merkantil utbildning är större än ingenjörerna som grupp.

Diplomingenjörerna, ingenjörerna, ekonomerna och merkonomerna åter hur som helst upp den största delen av kakan. Övriga yrken och utbildningar representeras av tunna skivor i jämförelse. De med juridisk utbildning utgör cirka 4 procent och statsvetarna ca 2,5 procent. De som utbildat sig inom medicin är knappt 1 procent. Av Gillebröderna har 1,4 procent titeln fil.mag. Professorerna utgör 1 procent av medlemmarna.

De övriga, som utgör en cirka 4-procents tårtbit är ett brokigt, men bildat, gäng. Här finner man bland annat skeppsmäklare, apotekare, journalister, sjökap-

tener socionomer, medianomer och ett par studerande, för att bara nämna några.

Följande titlar innehas av endast en Gillebroder: konstnär, meteorolog, servitör, teaterchef, skådespelare, regissör, väktare, yachtdesigner, musiker, translator, redaktionschef, teol.mag., pilot... Även denna lista kunde göras längre men detta är resultatet av en snabbdykning i medlemsregistret.

Handelsbiträdena blev handelsmän

I begynnelsen år 1857 var medlemmarna unga bodbiträden som träffades för att diskutera ekonomiska frågor och utbyta arbetserfarenheter och dricka te – någon annan dryck kom inte på fråga – i Hotel

Russie på Mariegatan 4. Verksamheten rann dock ut i sanden några år senare.

År 1867, under nödåren, hölls ett nytt konstituerande möte och 60 medlemmar anslöt sig till Handelsbiträdenas Förening. Man spelade domino, schack och dam, åt smörgås och drack te och träffades varje tisdag. Medlemsantalet började sjunka igen och läget såg dystert ut, men sedan fick föreningen ett uppsving. År 1873 var medlemsantalet uppe i 190. Biljardbord och utflykter hade bidragit till populariteten, men försöken med föredragsaftnar var inte någon succé.

År 1874 var det dags för en namnändring. Handelsbiträdenas Förening blev Handlingsgillet i Helsingfors. Vid det här

laget var handelsbiträdena självständiga handelsmän, och denna förändring markerades i föreningens nya namn.

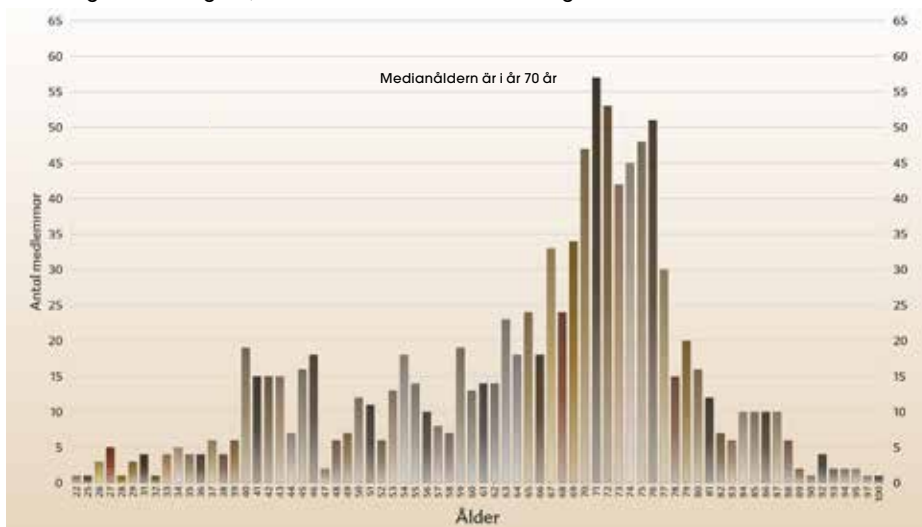
Bo Finne, Gillemedlem och författare till historiken 150 år Gilleliv och stad i förvandling konstaterar att alla före år 1900 inskrivna ständiga medlemmar som finns listade i en sparad matrikel från 1930 är direktörer, köpmän, handelsmän eller fabrikerare. Ingen är längre handelsbiträde. Likaså årsmedlemmarna står med fina titlar.

Vin, golf och placeringar

Domino, schack och dam har med tiden omvandlats till vinprovningar, golfturneringar och fiktiva börsplaceringar. Om Gilbert Gillebroder är aktiv i en av Gillets 13 klubbar är sannolikheten stor att vi hittar honom i en av de tre största: BörsGillet (177 medlemmar), Vinklubben (171) eller GolfGillarna (148).

Och genomsnittsåldern då? Från ungt handelsbiträde har Gilbert Gillebroder utvecklats till en mogen man med 65,2 år på nacken. Den yngsta medlemmen är enligt medlemsregistret 22 och den äldsta 99 år.

Handlingsgillet i Helsingfors, medlemmarnas åldersfördelning 2017

Datakälla: Medlemsregister för Handlingsgillet i Helsingfors r.f., FileMaker/vk utläst 15.2.2017

Text: Annika Borgström

Foto: Lehtikuva och Pond5

Grafik: Volker Krambrich

Källor: Handlingsgillets medlemsregister, Bo Finne: 150 år Gilleliv och stad i förvandling.

Två adliga presidenter

Sedan oktober 1931 har kabinnett Donators fondvägg pryts med porträtt av Gillets två mest bemärkta hedersmedlemmar – Mannerheim och Svinhufvud.

Det är fråga om Gillets högsta utmärkelse för gedigen intern insats eller storverk landet till fromma. Under perioden 1908–1938 utsågs endast tio personer till hedersmedlemmar, bland dem **Julius Tallberg**, **Karl Stockmann**, **Lars Krogius**, **Wilhelm Bensow** och **Amos Anderson**. Plus de två adelsmännen och presidenterna.

Visserligen hade Handelsgillet en gång tidigare valt en politiker till hedersmedlem, senator **Leo Mechelin** år 1899. Men det hade uttryckligen varit en deklaration mot förryskningspolitiken som intensifierades samma år.

Valet av general **Carl Gustaf Emil Mannerheim** (1867–1951) till hedersmedlem vid årsmötet i februari 1928 var naturligtvis inte heller taget ur luften. Det hade gått precis tio år sedan inbördeskriget (Gillebröderna talade om frihetskriget) bröt ut och den nyss hemkomna ryske officeren i ett slag blev populärare än frihetskämpen Svinhufvud.

När Svinhufvud anställde Mannerheim

Pehr Evind Svinhufvud af Qvalstad (1861–1944) och Mannerheim möttes sannolikt första gången den 15 januari 1918 i senatsborgen. Som regeringschef informerades Svinhufvud personligen av militärkommitténs avgående ordförande generallöjtnant **Cläes Charpentier** om att generallöjtnant Mannerheim övertar ledningen.

Svinhufvud bad Mannerheim återkomma följande dag och gav honom då muntlig fullmakt att ställa sig i ledningen för den regeringstroga ordningsmakten i norr.

– Som jag ser saken, säger Svinhufvud, anställer senaten baron Mannerheim för att upprätthålla ordningen i norra Finland. För det får ni vidsträckta fullmakter. Dessutom har senaten ställt flera miljoner mark till militärkommitténs förfogande.

Ungefär så gick diskussionen tills Svinhufvud frågar hur Mannerheim tänkt sig att slå ner motståndet? Han hade ingen armé, inga soldater, inga vapen.

– Herr ordförande, jag är övertygad om att uppgiften kan genomföras. Dessutom hyser jag förhoppningar om vapenleveranser från de franska depåerna i Archangelsk.

Då Mannerheim nämnde att han hoppas på vapen av fransmännen trampade han på en öm tå. Mannerheims fraterniserande med Tysklands fiende gick stick i stäv med regeringens "officiella" utrikespolitik. En sådan general var svår att lita på. Här såddes fröet till den schism mellan honom och Svinhufvud som kom att leda till överbefälhavarens avgång den sista maj 1918.

Dessutom visade det sig mycket fort att Svinhufvuds löften om miljoner i krigskassa inte kunde uppfyllas.

Mannerheim efterträdde Svinhufvud

När Tyskland tvingades kapitulera i slutet av år 1918 nådde Svinhufvuds tyskvänliga politik sin vägs ände och Mannerheim kallades tillbaka från Sverige för att överta riksförståndarens ämbete. Den 22 december stod Svinhufvud i stram givakt i Åbo hamn iklädd fältväbelsuniform för att motta den nye riksförståndaren.

Under sin korta period som riksförståndare hann Mannerheim godkänna den nya republikens regeringsform, innan han på nytt petades och misskrediterades. Han vägrade besöka slottsbalen så länge **Ståhlberg** var president.

Frankrikes ambassadör i Finland rapporterade år 1924 att Mannerheim inte nöjer sig med hedersbetygelser utan efter-

strävar en reell maktposition. Politikerna var rädda för hans maktsträvanden och därför erhöll han ingen fast tjänst under 1920-talet.

År 1928 ansökte **Hjalmar Procopé** om att Mannerheim skulle befordras till fältmarskalk på tio-årsdagen av paraden i Helsingfors 16 maj 1918. Statsministern var agrar och vägrade.

Så när Handelsgillet i Helsingfors frågade Mannerheim om föreningen kan kalla honom till hedersmedlem, föll det i god jordmån. Äntligen någon som uppskattade honom och ville honom väl. Mannerheim hade ett starkt behov att behålla sin folkliga popularitet, noterade **Juho Kusto Paasikivi** långt senare.

Mannerheims och Svinhufvuds vägar korsades igen i början av 1930-talet då Svinhufvud som nyvald president bad generalen bli ordförande i försvarsrådet. Det innebar i praktiken att Mannerheim på nytt togs in från kylan och resten är ärorik krigshistoria.

Adelsmän och frihetskämpar

Precis som Mannerheim, härstammade Svinhufvud från en gammal svensk adelsläkt som hade blivit immatrikulerade i Ridarhuset i Finland 1818. Släkten Svinhufvud av Qvalstad fick sitt sköldebrev redan 1574 av kung Johan III, släkten Mannerheim adlades först 1693, men blev istället friherrar och grevar.

Lantdagens förste talman 1907–12, juristen Pehr Evind Svinhufvud, hade hösten 1914 avsatts från sitt domarämbete då han vägrade godkänna en helrysk prokurator, som utsetts av den så kallade sabelsenaten. Prokurator var en rysk ämbetstitel som ungefär motsvarar dagens justitiekansler eller riksåklagare.

Med sitt visade civilkurage upplevdes Svinhufvud som hjälte. Han framstod som förebild för andra att stå upp mot russificeringen. Dessvärre deporteras han till Kolvannij i Sibirien. Omedelbart efter

hedersmedlemmar

Två stormän, hedersmedlemmarna Carl Gustaf Mannerheim och Pehr Evind Svinhufvud hänger avporträtterade i olja på kabinettdonators (tidigare Gillesalens) fondvägg. Båda är målade av konstnären Albert Gebhard, för "en billig penning" som Gillets dåvarande ordförande Albert Boxström skrev i Gillebladet.

februarirevolutionen i Petrograd 1917 mottog han sin frigivningsorder utskrivna av ryska interimsregeringens justitieminister **Aleksandr Kerenskij**.

Vägen från Sibirien var lång och först den sista mars kunde en medborgarfest hållas till Svinhufvuds ära i Börssalen. Där framträder de första talarna som offentligt kräver oavhängighet för Finland. Svinhufvud utses till ny prokurator – åter en av dessa ödets ironier.

År 1930–31 var Svinhufvud statsminister innan han 1932 valdes till republikens tredje president. **Bo Finne** skriver i Gillets historik att styrelsen gick med häven och lyckades få presidenten att acceptera att sitta modell för det porträtt som målades av **Albert Gebhard** (som även hade målat Mannerheim).

Nära kontakter med Gillebröder

Både Svinhufvud och Mannerheim umgicks med ett flertal av Handelsgillet's prominenta medlemmar. Mannerheim bodde i Gillebrodern, kommerserådet Karl Fazers villa i Kalliolinna. Ett annat kommerseråd, Finska Ångfartygs Aktiebolags chef, Gillebroder Lars Krogius hade förtjänsten för att jägarna kunde hemföras från Tyskland till Finland i slutet av februari 1918. Mannerheim kände hedersmedlemmen Karl Stockmann, ingenjör **Erik von Freneckell** och mecenaten **Amos Anderson**.

Personliga förbindelser bidrog sannolikt till att ordförande **Albert Boxström** kunde höja Gillets prestige med de två eftertraktade hedersmedlemmarna.

Svinhufvud deltog den 24 oktober 1932

i avtäckningen av porträttet och kallades samtidigt officiellt till hedersmedlem. En pikant detalj är att hans adjutant, överste **Heikki Kekoni**, återkom efter presidentens avfärd för att fortsätta festen. Kekoni hade tidigare varit även Mannerheims adjutant.

Mannerheim besökte bevisligen Handelsgillet några gånger också efter att ha blivit kallad till hedersmedlem 1928. Både han och Svinhufvud deltog i 75-årsfesten som hölls i december 1932. Då Gillet fyllde 90 år i december 1947 sände hedersmedlemmen, Marskalken av Finland ett lyckönskningstelegram.

Text: Matts Dumell

Foto: Matias Uusikylä

Herrklubbarna lever

Herrklubb. Knarrande parkettgolv, cigarrdoft, klirrande isbitar, stötar från biljardkulor. I dag är rökningen förvisad från publika utrymmen och många klubbar antar damer som fullvärdiga medlemmar. Ryktet om herrklubbens död är emellertid aningen överdrivet.

Flertalet av de svenska (herr)klubbarna i landet är grundade i slutet av 1800-talet och har verkat oavbrutet fram till i dag. Grunden för klubbarnas verksamhet är umgänget kring middagen ackompanjerad av föredrag och diskussioner, samt biljard. Därtill förekommer olika sektioner, allt från fiske och vinprovning till resor.

I Helsingfors hör Helsingfors Börsklubb, Handlingsgillet, Helsing Suomalainen Klubi och Svenska Klubben till de traditionella herrklubbarna som rullar på av sin egen tyngd. Ett svep över Svenskfinland visar att klubbverksamheten här lever och mår bra: Det finns över 3 000 medlemmar i de regionala klubbarna och återväxten ser hyfsad ut.

Störst och vackrast

Då man botaniserar i renodlade herrklubbar kan man inte förbigå kollegan Helsingin Suomalainen Klubi – grundad 1876 – som med sina drygt 3 000 medlemmar och tjugotalet specialgrenar, från skytte till bridge, är störst och vackrast. Klubben har ett nätverk på 25 partnerklubbar över hela landet. Medlemmarnas medelålder var år 2016 är 66 år.

Helsingfors Börsklubb (grundad 1910) med ca 1 600 medlemmar hör till de större herrklubbarna, medan 160 år gamla Handlingsgillet med drygt 1 000 medlemmar hör till de äldre. Kollegan Svenska Klubben i Helsingfors, grundad 1880, har cirka 700 medlemmar. Damer antas inte som medlemmar i de här klubbarna och åldersstrukturen är klubbtypisk.

De finlandssvenska klubbarna utanför Helsingfors är numera inte renodlade herrklubbar utan tvåkönade med både manliga och kvinnliga medlemmar. De klubbar som

inte från grundandet varit tvåkönade har senare fattat beslut om att bli det.

Svenska Klubben i Åbo representerar en hybridvariant. Den har numera cirka 650 medlemmar varav 200 är damer. Sedan 1920-talet har klubben – grundad 1889 – haft dammedlemmar och på 1980-talet aktiverades damernas verksamhet i och med att några aktiva damer kom med i verksamheten. Damerna och herrarna har emellertid separata verksamheter och man har inte gemensamma programkvällar. Däremot finns även damer med i styrelsen. Herrarnas sammankomster är i regel varje torsdag, dammedlemmarnas i regel en onsdag i månaden.

– Vi kan därmed betraktas som en traditionell herrklubb, konstaterar ordförande **Henrik Karlsson**.

Klubben grundades år 1889 som en underavdelning till föreningen Svenska Bildningens Vänner (SBV). År 1944 ändrades namnet från SBV:s Klubb till Svenska Klubben i Åbo.

Henrik Karlsson uppger att återväxten säkert kan jämföras med situationen för andra klubbar, man jobbar aktivt för att rekrytera nya medlemmar och tar in nya i jämn takt. Ett sätt är att aktivera ”knattarna”, medlemmar under 40 år, i programkommittén.

Den största gruppen medlemmar är i åldern 50–70 år, följd av gruppen i åldern 40–50 år, medan ca 40 medlemmar är under 40 år gamla.

Svenska Klubben i Tammerfors grundades år 1884 under namnet Tammerfors Konversationsklubb. År 1940 bytte man namn till Svenska Klubben i Tammerfors. Klubben har cirka 230 medlemmar, varav 25 procent är damer. Nya medlemmar antas i jämn takt och någon aktiv rekryteringsverksamhet idkar man inte, förutom vid olika klubbevenemang. Medlemmarnas medelålder uppskattar man att ligger på drygt 60 år.

Klubben verkar för kulturell, ekonomisk och politisk upplysning och fungerar som en sammanhållande länk för den

svensktalande befolkningen i Tammerfors med omnejd. Den egna klubblokalen ger medlemmarna möjlighet till sammankomster och sällskapligt umgänge.

Svenska Klubben i Björneborg, med anor från 1886 och Svenska föreningen för bildning och nöje, grundades 1909 och har 220 medlemmar från Björneborg med omnejd. Sedan grundandet har klubben antagit både damer och herrar som medlemmar. Klubben vill hålla de finlandssvenska traditionerna och det svenska språket levande genom att bl.a. upprätthålla en gemensam mötesplats för nejdens svenskspråkiga föreningar. Redan 1912 flyttade man till det nuvarande klubbhuset som erbjuder både medlemmar och andra konferens- och restaurangutrymmen. Verksamheten fokuserar på kultur, möten och samvaro.

Svenska Klubben i Vasa, med rötter i Sällskaps- och Tidningsklubben från 1884, grundades 1919 och har i dag ca 600 medlemmar varav ca 17 procent är damer. Sedan år 1993 antar man damer som fullvärdiga medlemmar. Ordförande **Bruno Köhler** uppger att man redan under 1960-talet började anta damer som medlemmar, mot halv medlemsavgift, vilka dock inte hade tillträde till klubbkvällarna. I dag är damerna mycket aktiva inom klubbens verksamhet. Medlemsantalet är stabilt och klubben behöver inte arbeta aktivt med rekrytering. Verksamheten består i första hand av klubbkvällar på tisdagar, exkursioner, biljard och dart; två verksamhetsformer som länge utgjort stöttepelare i klubbens egentliga verksamhet.

Svenska klubben i Jakobstad, grundad 1886, var tidigare en renodlad herrklubb. Ordförande **Carl-Gustav Nars** uppger att det i dag finns både herrar och damer bland klubbens ca 110 medlemmar och att nya kvinnliga medlemmar väljs in i februari. Återväxten har man länge funderat på och från 2016 har klubben kommit igång på allvar och satsat på tillväxt med hjälp av nyrekrytering. Medlemmarnas ålder ligger mellan 24 och drygt 80 år. Verksamheten består

damerna kommer

Biljard spelas av tradition i flera av landets äldsta klubbar.

av månadsmöten, fester, utflykter och biljardspel på ett över 100 år gammalt ryskt Carolina-bord.

Sällskapsklubben i Gamlakarleby, grundad 1828 och därmed landets äldsta klubb, noterar 885 registrerade medlemmar i den senast uppdaterade medlemsförteckningen, de flesta från Karlebynejden men också från Kustösterboten och hela Svenskfinland. Ordförande **Stefan Andersson** berättar att de första

damerna torde ha antagits 1912 och att en tredjedel av medlemskåren numera består av damer. Klubben har en aktiv rekryteringsverksamhet, oftast i samband med klubbens evenemang.

Under 2000-talet har man antagit 20–30 nya medlemmar per år, vilket innebär att medlemsantalet är stigande. De nyare medlemmarna är så gott som alla yrkesverksamma vilket ger en jämn åldersspridning. Som en kuriositet kan

nämnas att den yngsta medlemmen är 2 år och representerar den femte generationens klubbmedlem i sin släkt.

Svenska Klubben i Ekenäs, grundad 1922, räknar med 127 medlemmar, både damer och herrar. Några nya medlemmar antas årligen; de flesta i pensionsåldern. Till verksamheten hör två välbesökta klubbafnarnar per år med aktuella föredrag och diskussioner. Därtill kulturresoer till bland annat teatrar och konserter.

Svenska Klubben i Borgå grundades 1883 som en herrklubb, men redan 1893 började man anta damer som medlemmar. Klubben har idag ca 240 medlemmar, varav hälften damer. Årligen antas ett tiotal nya medlemmar, främst genom rekrytering via egna medlemmar. Majoriteten av medlemmarna är pensionärer, men det finns även många yrkesaktiva medlemmar. Till verksamheten hör sällskapligt umgänge och förströelse, bland annat den traditionella Runebergsfesten.

Aktivt klubbliiv

Klubbverksamheten tycks på det hela taget leva och må bra. Framtiden behöver inte målas i dystra färger; det finns knappast någon risk för att rekryteringsbasen minskar eftersom man demografiskt kan räkna med en växande mängd seniorer i samhället.

Grundbulten i klubbverksamheten – samvaro, diskussioner och fester – hör därtill till människans basala behov. I synnerhet språköarnas klubbar har en viktig uppgift som en samlande länk för svenskspråkiga. Allt pekar på att klubbarna med tillförsikt kan se fram emot sina 200-årsjubileer.

Den här översikten över klubbarna gör inte anspråk på att vara heltäckande, den bygger på intervjuer, mejlkorrespondens och sökningar på Internet och Facebook. Vill man studera klubbarna närmare kan man hitta mera information om dem på deras webbplatser.

Text: Kaj Eklund

Foto: Lehtikuva

När Gillet stod på konkursens brant

Räddade ekonomin – fick misstroende!

För ett kvartssekel sedan bankade konkursen på Gillets dörr och splittningen i medlemskåren orsakade sömnlösa nätter för ordföranden. Efter en serie proffsiga ekonomiska operationer och personligt nätverkande lyckades Gillet behålla gårdsbyggnaden och drygt hälften av gatufastigheten.

Som tack för att ekonomiskt ha garderat den räddande planen fick ordförande **Berndt-Johan von Konow** misstroende av Gillets föreningsmöte, men omvaldes trots det enhälligt hösten 1991.

Turerna kring saneringen och utförsäljningen av hälften av gatufastigheten är som rivna ur en detektivroman om fastighetsbusinessen i Finland i början av 90-talet. Det gällde att dra i rätta trådar och känna dem som bestämde.

Det är en pigg 87-åring som möter på Folkhälsans seniorhem vid Mannerheimvägen. Steget är inte längre lika långt men intellektet fortfarande skarpt som en rakkniv. Han var erkänt skicklig fastighetsexpert redan då han blev medlem i Handelsgillet för 50 år sedan.

Med 1990-talets inbrott drog sig **Ragnar Langhoff** tillbaka efter tio år som ordförande. Gillet gick in en ny tidsålder. Restaurangen hade under flera år dragit ner Gillets finanser, hyresinkomsterna var hotade och hela landet stod på tröskeln till en ekonomisk depression när von Konow valdes till ny ordförande.

– Redan från början av mitt ordförandeskap var jag beredd på inget annat än skäll. Medlemmarna förstod inte hur illa ställt det var med hyresintäkterna. Hyresgästerna flyttade ut från gatufastigheten, lokaliteterna var nedslitna och saknade varmvatten. Utan totalsanering fanns inga möjligheter för Handelsgillet att klara sig.

Katastrofen i köket

Först sonderade von Konow den traditionella vägen i Svenskfinland. Han bjöd in

bekanta företagsledare från bland annat Verdandi och olika stiftelser och fonder till lunch på Gillet. Gästerna höll på att tappa hakan när de serverades potatismos och långa jaktkorvar.

– Jag trodde att de skulle ställa upp med pengar, men jag tänkte fel. "Maten" avrundades med endast en kopp svart kaffe. Jag har aldrig skämts så som då. Det var mina goda vänner och köket som betedde sig skamlöst.

Rundvadringen i lokaliteterna tog definitivt döden på allt intresse för Gillet.

– Hur fan kan du tro att nån skulle sätta pengar på det här sk...et!

Styrelsen övergick till plan B, som gick ut på att bilda ett ömsesidigt fastighetsaktiebolag av gatufastigheten med Gillet som ägare av alla aktier. Hyrorerna för lokalerna skulle sedan övergå från att vara beskattad fastighetsintäkt till skat-

Berndt-Johan von Konow hade många sömnlösa nätter när äldre medlemmar satte sig på tvären.

tefri hyresintäkt. I slutändan skulle Gillet vara skuldfritt och fastigheten åter avkasta tillräckligt med hyresintäkter för att hålla föreningens ekonomi flytande.

Styrelsens förslag stannade två röster från den kvalificerade majoritet på tre fjärdedelar som krävdes på höstmötet 1990. Oppositionen leddes av äldre Gillebröder närmast företrädda av **Sven Sirén** och **Christer Granfelt**. Det fanns också personligt groll i bägaren.

– Man föreslog misstroende därför att jag ville avyttra delar av den egna fastigheten. Det understöddes och godkändes. Jag är antagligen den enda ordförande någonsin som fått misstroende, suckar Berndt-Johan och skakar på huvudet över hur svårt det var att få medlemmarna att förstå kalla fakta.

Efter bakslaget med det första föreningsmötet tog styrelsen på nytt itu med saneringen. Till byggnadskommittén handplockades ingenjör **Birger Mickwitz**. Han kom att ansvara för planeringen och logistiken så väl att till och med byggfirman blev imponerad.

Vid vårmötet 1991 fick styrelsen visserligen klartecken för fortsatt planering av själva saneringen, men den centrala biten om utförsäljning av kontorslokaler bordlades.

– Det var ett väldigt parlamentärerande om hur det skulle saneras. Samtidigt försämrades det ekonomiska läget hela tiden.

– Jag insåg två saker. Dels, att om ekonomin skall räddas måste saneringen ske på en gång. Dels att marknaden för privata köpare hade sviktat så mycket att lokalerna kunde säljas endast via en storbanks fastighetsavdelning.

Nätverket fungerade

Berndt-Johan var vän med Handels- och

Foto: Matias Uusikylä

Tack vare en totalsanering av gatufastigheten i början av 1990-talet står Handelsgilletts ekonomi idag på en solid grund.

Under de senaste åren har Gillets lägenheter i gatufastigheten Igen sanerats för att vara attraktiva på hyresmarknaden

industriministeriets kanslichef **Bror "Buntta" Wahlroos** och den vägen även med sonen **Björn Wahlroos**. "Nalle" hade 1985 plockats från Hanken till Föreningsbanken i Finland, FBF, av chefdirektör **Mika Tiivola** och utnämns till medlem i direktionen. Det var för honom Gillets planer presenterades.

Wahlroos lovade stöda saneringsplanerna med "sin tunga hand". Redan samma dag fick von Konow ett förtroligt samtal som upplyste honom om att Nalles hand vägrade lätt i den nya direktion som leddes av Tiivolas efterträdare **Ahti Hirvonen**.

– Nu satt jag i en ny knipa. Jag chansade på att ringa till min kurskamrat, FBF:s vd **Kurt Stenvall**. Han ställde sig positiv till planerna och delegerade lånefrågan till en av bankens anställda. Men våra kemier gick inte ihop.

Då ringde Berndt-Johan på nytt till Stenvall och sa att "allt går åt helvetet!"

– Jag körde med öppna kort och Stenvall garanterade finansieringshjälp och förband dessutom FBF att på förhand lösa in drygt 700 kvadratmeter av kontorslokaler för 11 000 mark kvadraten om det visade sig nödvändigt.

Anbudet låg nästan en tredjedel under gängse pris för kontorslokaler 1991, men avtalet garanterade ett grundpris ifall de sanerade lokalerna senare inte

skulle locka till högre pris på den fria marknaden.

– Det fina med avtalet var en klausul enligt vilken Gillet hade rätt att återköpa lokalerna för samma pris ökad med ränta och kostnader.

Med FBF:s skriftliga anbud i fickan arrangerade von Konow ett tredje extra föreningsmöte i november 1991. Budgeten för saneringen hade bantats ner till hälften och styrelsen förband sig att efter saneringen sälja ut högst 45 procent av gatufastigheten. I den slutna omröstningen förlorad styrelsen igen.

– Det blev många sömnlösa nätter. Jag tog kontakt med en expert på ledarskap och satte ihop operation övertalning.

Övervägde du någonsin att hoppa av?

– Egentligen inte. Jag lärde mig hemifrån att åtar man sig något, så svarar man också för det!

Sin hemuppfostran hade Berndt-Johan insupit på släktgården Lahis i närheten av Valkeakoski. Han är sedan länge huvudman i adliga ätten nr 151 von Konow. Har man anor sedan 1200-talet så viker man sig inte för någon udda sanering.

Proffsen övertygade

Den 21 maj 1992 var det dags för den fjärde och avgörande omgången. Paret von Konow-Mickwitz fick flankstöd av

professionella företagsledare som **Sven-Erik Krogius** och **Nils Elfving**. Mötet var väl förberett med utsänt förhandsmaterial och grafiska illustrationer. På sitt lugna sätt övertygade "Nisse" Elfving de närvarande om varför ett "ja" nu var ett måste.

– Det var fantastiskt när jag kunde slå klubban i bordet utan att en själ motsatte sig styrelsens förslag!

När totalsaneringen var slutförd på våren 1993 meddelade FBF att banken hade lyckats sälja aktierna till en lokal till normalpris, alltså klart över FBF:s inköpspris. Vad banken inte hade räknat med var att Handelsgillet genast återopade inlösningsklausulen – ett förfarande som banken kunde anta skulle upprepas vid försäljning av de övriga lokalerna.

– Läget var pinsamt, för FBF hade en seriös köpare och kunde inte avslöja att man hade dragit en nit.

Von Konow föreslog att FBF köper hela inlösningsavtalet mot överenskommet pris. Affären skulle inte ens kräva stämpelskatt.

– Det var en av de snabbaste 360 000 mark Handelsgillet någonsin hade förtjänat, småskrattar Berndt-Johan förtjust.

Han har fortfarande roligt över hur besvärade bankens förhandlare var.

Slutresultatet var en förnyad huskropp, nya hyresgäster, pengar på banken och snart nog beslut om att Handelsgillet är en allmännyttig förening som inte behöver betala skatt för hyresinkomster. Som tack för den lyckade saneringen tilldelades Mickwitz Gillets standar nummer 17.

Berndt-Johan fick vänta flera år på tack för sina insatser. Själv säger han att det var en naturlig följd av de inre motsättningar som saneringen hade gett upphov till bland medlemmarna. Dessutom hade han ju fått misstroende som ordförande.

– Det var många bland medlemmarna som under åren hade hjälpt till att samla betydande belopp till Gillet. Det får man inte glömma. Jag fick mitt tack i sinom tid.

År 1999 fick han Gillets standar nummer 19 och år 2002 utnämndes Berndt-Johan von Konow till hedersmedlem.

Text: Matts Dumell

Nyfiken finlandssvensk fick "Nobelpriset i ekonomi"

Filosofie doktor Bengt Holmström (f. 1949 i Helsingfors), verksam vid Massachusetts Institute of Technology, MIT, i Boston, delade på Sveriges Riksbanks pris i ekonomi till Alfred Nobels minne 2016 tillsammans med britten och kollegan Oliver Hart, professor vid närbelägna Harvard.

Bengt Holmström är den 87:e Nobelpristagaren (då man räknar med ekonomipriserna, som egentligen utdelas av Riksbanken) vid MIT. Han gav sin syn på hur Finland ska få fart på den ekonomiska tillväxten vid Handelsgillet, Svenska handelshögskolan och Ekonomiska Samsfundets i Finlands seminarium hösten 2015 och tippades få ekonomipriset redan samma höst.

Bengt Holmström tog studenten i Helsingfors men planerade inte en karriär som ekonom, utan studerade ursprungligen matematik, fysik och statistik. I mitten av 1970-talet tog han ett sabbatsår för att doktorera vid berömda Stanford University, och gjorde sedan karriär vid Yale University och därefter vid MIT.

Bonusteori

Grunden för sin berömmelse lade Holmström för närmare 40 år sedan då han presenterade en uppsats om hur ersättningar till företagsledare bör vara utformade så att de skapar ömsesidig tillit, sammanjämkar motstridiga intressen och fördelar kostnader samt förmåner.

Holmströms kontraktsteori utgår från informationsprincipen: rörliga ersättningar – såsom bonusar – ska knytas till faktorer som företagsledaren kan påverka, men inget annat. Till exempel företagets aktiekurs, som till stor del reflekterar externa omständigheter, blir en usel måttstock ifall den inte jämförs med motsvarande bolag inom samma bransch.

Men tyvärr följs Holmströms och hans forskningskollegors råd sällan i praktiken.

Bengt Holmström tog emot priset av Kung Carl XVI Gustaf.

Företagsledare får fortfarande bonusar utan att de egentligen har lyckats särskilt väl, tvärtom vad forskningen ger skäl för.

– Man får det som man betalar för – eller mäter, lyder ett av Holmströms nyckelbudskap.

Affärsskandaler som Enron, Wells Fargo, BP och oljekatastrofen i Mexikanska golfen beror på obalanserade eller förvridna incitament.

Angående bonussystemen vid dåvarande Nokia, där Holmström var styrelsemedlem 1999–2012, har han sagt att kvaliteten led av extern press samt av konsulter, vilket gjorde incitamenten alltför komplicerade och överskådliga

– Det som ser rättvist ut utåt, är inte nödvändigtvis effektivt.

Mjuka metoder viktigare än pengar

Holmström betonar att incitament handlar om mycket mer än pengar eller aktier.

– Ibland är en frånvaro av finansiella incitament den bästa sortens incitament.

Fungerande morötter handlar till 10 procent om pengar och till 90 procent om mjuka metoder för att motivera anställda

för att få dem att känna sig uppskattade, menar Holmström: byråkrati och regler, arbetsfördelning och hur arbetet organiseras, möjlighet till distansarbete och karriäravancemang, med mera.

Holmström uttryckte sig ödmjukt i en intervju med Nobelkommitténs representant i oktober.

– Forskning är en resa, du måste vara uppmärksam på allt du ser. Forskningen tar sina egna, oväntade vägar.

Han avslöjade samtidigt att han hellre undervisar med tavla och krita (eller whiteboard) istället för att förbereda slides för Power Point, eftersom varje föreläsning är unik och slutdestinationen beror på lyssnarnas intressen och input.

Bengt Holmström har flera förtroendeuppdrag inom vetenskapsakademier, forskningsinstitut och näringslivet. Han är gift med **Anneli**, arvtagare i det globala återvinningsföretaget Kuusakoski Oy. Paret har en son, **Sam** (f. 1974). Prispengarna (4 miljoner svenska kronor) uppger han sig satsa på vård för sin ålderstigna mor.

Text: Torsten Fagerholm

Foto: Pi Frisk

Mannerheim-meny

När man talar om Mannerheim och mat tänker man obönhörligt på vorschmack. Enligt flera källor lär Mannerheim ha hämtat idén från Polen och sedan introducerat den i Finland. Först försökte han intressera Kämp, men med dåligt resultat. Med Savoy lyckades han bättre och restaurangen serverar än i dag denna klassiska rätt.

Traditionellt ska rätten tillredas så att man först bryner 60 procent lammkött och 40 procent nötkött, sedan ugnsteker det på låg värme tills köttet är genomstekt, kyler ned det och först sedan mal det tillsammans med salt sill. Sedan tillsätter man rikligt med stekt lök och köttbuljong och låter massan sjuda i 48 timmar.

Det här är onekligen det genuina sättet att tillreda vorschmack, men det är relativt arbetsdrygt, köket luktar sill i flera dygn och massan bränns lätt vid om den blir för torr. För att komma lite lättare undan har jag förenklat receptet en aning. Receptet är för 10 personer, men vorschmacken blir bara bättre om man lagar den i större mängder. Den kan bra lagas på förhand och sedan värmas upp eller frysas för att ätas senare.

Varmrätten är även den en klassisk Mannerheimrätt, nämligen gös stekt i pepparrotssmör serverad med den frästa pepparrot. Gösen kan bra bytas ut mot exempelvis sik eller abborre, men använd helst fisk med låg fetthalt. Efter den kraftiga vorschmacken kan man bra servera den stekta fisken enbart med lite av den stekta pepparrot, men vill man ha den mera mättande kan man givetvis servera den med kokt dillpotatis, ugnsbakade rotsaker eller smörfrästa grönsaker.

Efterrätten är ugnsåpple, kanske inte så traditionellt Mannerheimskt, men en god och lättlagad dessert.

Vårt fosterlands 100-årsjubileum är en god orsak att samla vänner kring sig och äta en god måltid i Mannerheims anda.

Vorschmack

10 personer
Förberedelser: ca 1 timme
Tillagningstid: ca 4 timmar

Ingredienser:

600 g	lammkött, malet
400 g	nötkött, malet
500 g	lök, finskuren
6	vitlösklyftor, finskurna
3	sillfiléer, saltsill, skuren i små bitar
1 burk	ansjovisfiléer, liten burk, kan lämnas bort
smör	
köttbuljong	
salt	
10	potatisar, t.ex. rosamunda
150 g	kapris, finskurna
250 g	kryddgurka, skivor
250 g	rödbeta, inlagd, skuren i kuber
6 dl	crème fraiche

Fräs löken i smör tills den mjuknat. Tillsätt köttet, sillen och ansjovisen och fräs under omrörning tills köttet fått färg. Om du vill ha lite svagare fisk-

smak i vorschmacken, kan du lämna bort ansjovisen, vill du ha starkare fisksmak, håll med av spadet från ansjovisen, men observera att det är mycket salt. Tillsätt köttbuljong så att du får en jämntjock smet, den får inte vara för lös. Sätt smeten i en ugnform och stek i ugn på 125 grader i 4–6 timmar. Rör om i smeten då och då. Tillsätt lite buljong om den blir för tjock. Smaka av och tillsätt eventuellt lite salt mot slutet av tillredningen (saltsmaken koncentreras då vätska avdunstar).

Vorschmacken kan bra kylas och värmas upp på nytt då den skall ätas. Den kan även frysas ned.

Tvätta potatisen och skär ett litet kors på potatisen. Baka i ugn, 200 grader, i cirka 40 minuter, skalet ska vara krispigt och innandömet mjukt.

Blanda crème fraichen med kaprisen.

Servera vorschmacken med ugnspotatisen, kaprisröran, kryddgurka och inlagd rödbeta.

Gös med pepparrot

10 personer
Förberedelser: ca 20 min
Tillagningstid: ca 15 min

Ingredienser:

1,5–2 kg gösfiléer, 10 st
500 g pepparrot, färsk, skalad och riven
250 g smör, skirat
salt

Skira smöret genom att smälta det på låg värme i en liten kastrull. Skumma sedan bort den vita hinnan och håll det genomskinliga smörfettet i ett annat kärl så att vasslen på botten av kastrullen inte kommer med.

Fräs den rivna pepparrot i små satser i det skirade smöret tills pepparrot är gyllenbrun. Observera att pepparrot måste vara färsk för att det skall lyckas. Ta ut pepparrot ur pannan och lägg på en tallrik täckt med hushållspapper. Spara smöret.

Torka fiskfiléerna med papper och salta dem lätt. Stek filéerna, 1–2 filéer i taget, på hög värme i pepparrotssmöret med filéns yttre sida nedåt. Ös den övre sidan med det heta smöret under stekningen. När steksidan fått färg, efter 2–3 minuter, tar du fisken ur pannan och lägger den till exempel på en ugnsplåt. När alla fiskfiléer är stekta strör du av den stekta pepparrot på filéerna. Fisken kan gott stå framme en stund, till exempel medan förrätten äts. Värm sedan filéerna i het ugn (>250 grader) i ca 5 minuter innan du serverar dem. Hetta upp pepparrotssmöret och håll litet av det över fiskfilén.

Efter en mättande förrätt kan fisken bra serveras utan tilltugg, men om du vill, kan du servera den med till exempel kokt potatis, ugnsbakade rotsaker eller bara lite ångade grönsaker.

Ugnsäpplen med hemgjord glass

10 personer
Förberedelser: ca 15 min
Tillagningstid: ca 30 min

Ingredienser:

10 äpplen, fasta och syrliga
2 dl sirap
200 g smör
2 msk kanel
4 dl grädde
1 burk kondenserad mjölk, sötad
2 msk vaniljsocker

Vispa grädden tillsammans med vaniljsockret till fast skum (när du lyfter på vispen ska "topparna" på gräddskummet bli stående). Tillsätt den kondenserade mjölken under omrörning och blanda den noggrant med gräddskummet (mjölken sjunker lätt till botten och blir där som ett eget lager). Håll blandningen i ett plastkärl som har lock och frys i minst ett dygn.

Tvätta äpplena och gröp ur kärnhuset. Lägg äpplena i en ugnsform, lägg en ordentlig klick smör i hålen på dem, strö kanelen och håll sirapen över äpplena. Grädda i 200 grader 20–30 minuter. Äpplena ska vara litet mosiga och skalén spruckna. Servera med glassen.

Kim Björkwall

Njut med 50-årig port

Alko introducerade i februari en samling så kallade lågalkoviner. Det är fråga om ett rött vin med en alkoholt på 9,5 procent och tre vita med alkohalter på mellan 9 och 9,5 procent. Dessa viner är enligt min mening varken eller. Det röda har dessutom en restsockerhalt på 13 g/l och har egentligen ingen plats i något kök. De vita är torra (socker 8 g/l), eller halvtorra (8–12 g/l). Vill man dra ner på alkoholintaget är det både billigare och bättre att dricka vatten.

586023 **Lindauer Cuvée Brut** är ett vin som jag ofta nämner och gärna dricker. Det är ett av de absolut bästa bästa bubbelvinerna, vid sidan av champagne. Det nya är att det nu finns att få i en liten (0,2 l) flaska. Perfekt när ett glas räcker, på utflykten, eller kommande picknick, 3,98 euro, 12 %, 12 g/l socker, 16 p (++)

Av de nyutkomna vita vinerna vill jag speciellt nämna 554077 **Redoma Branco 2015** från Douroflodens branta stränder i Portugal. 16,90 euro, 12,5 %, 17 p (+). Gjort på de lokala gröna druvorna Rabigato, Códega, Viosinho och Arinto. Inte likt andra viner med sin intensiva och eleganta doft av kanel, ingefära, melon, mandel, honung och ek. Smaken är påfallande nyansrik med lätt ekighet, melon, en kryddig knorr och en mycket fin syra. Fyllig och extraktrik. Druvstockarna är minst 60 år gamla, vilket ger en extra dimension och koncentration. Blir mycket bra till kokt kalv, eller ungsbakad kyckling med majsris.

Ett annat är 560328 **Jean Biechler Réserve Riesling 2015** på magnumflaska från Alsace. 29,90 euro, 12 %, 9 g/l socker, 16 p (+). Bjud den med kräftstjärtar i sweet chili sås på en salladsbädd. Vinet doftar gröna äpplen, våta stenar och lätt petroleum. Hög syra och fina citrustoner med kryddiga äpplen, fin mineral och en väl avvägd restsötma i den långa avslutningen.

Ett nytt rött, även detta på magnum, är 438338 **Valtravieso Crianza 2013** från Ribera del Duero i det nordvästra hörnet av Spanien. 39,90 euro, 14 %, 17p (++) . Modernt i stilen då det legat bara 12 månader på ekfat och två år på flaska.

Körsbär, kryddor och plommon i den fint ekiga doften. Kraftfullt, tanninrikt och fylligt anslag med en lång elegant avslutning. Druvorna är, förutom Tempranillo, Cabernet Sauvignon och Merlot. Sakta helstekt entrecôte med rostade rotfrukter (potatis, morötter, lök och rödbetor) passar utmärkt på denna fina magnummiddag! Dekanter gärna en timme. Det mår bra av att lagras 2–5 år.

Ännu ett fint rött, från Dourofloden i Portugal, är 425327 **Crasto Superior 2014**. 16,70 euro, 14,5 %, 17 p (++) Doft av svarta körsbär och chokladkola. Fylligt, mustigt och ekigt och med en balanserad eftersmak. Dekanter en timme före servering, så får du en verkligt fin upplevelse. Sex lokala druvor ingår i detta vin som lagrats 12 månader på franska ekfat.

Från samma producent, Quinta do Crasto, kommer 433437 **Crasto Reserva Vinhas Velhas 2013**. 29,60 euro, 14,5 %, 18 p (++) . Bör lagras 2–3 år, men uppvisar redan en stor doft av samma svarta, solmogna körsbär, men också lite viol och björnbär. Smaken är tanninstinn med balanserad ekighet och mycket fylligt. I detta vin har man blandat 20 druvsorter från stockar som är i genomsnitt 70 år gamla. Detta ger en mäktig koncentration och intensitet. Väl lagrade och hanterade kommer dessa viner att ackompanjera alla fina, mörka kötträtter, lamm och halvstarka ostar. Notera att av detta vin fanns bara 900 flaskor.

Det är mycket sällan, om ens någonsin, man på Alko får köpa ett 50 år gammalt vin. Men nu kan man det i form av **Krohn Vintage Port 1967**. 21 %, 120 g/l socker, 136,50 euro, 19,5p (+?) . Färgen är ljus läder, som en 40 år gammal tawny port, doften hänförande av dadlar, fikon, choklad och en palett av kryddor. Smakar nötcrème och chokladdadlar i en mjuk och underbar förening. Eftersmaken klingar mycket långsamt ut och lämnar ett stort leende på dina läppar. Glöm inte att dekantera då det finns massor av fällning. Av detta finns (i skrivande stund) bara 156 flaskor kvar, så skynda att fynda om du vill uppleva något alldeles extra. Du förhöjer och förlänger njutningen ännu mer om du äter valnötter och en väl lagrad cheddarost till. Bättre än så blir det inte!

Betygsättningen är den 20-gradiga skalan tillsammans med prisvärdhet från ej prisvärd (-) till prisvärd (+), mycket prisvärd (++) och fyndvin (+++).

Foto: Alko

Rättvisan fick paradplats

Skulpturen Lex föreställande rättvisans gudinna, som tidigare stod i aulan i Handlingsgilletts gårdsbyggnad, har flyttat in i Donatorn. Där står hon nu, klädd i björnskinnskjorta och med svärd och grundlag i hand tillsammans med följeslagaren lejonet, i händelsernas centrum med bästa utsikt över besökarna i salen.

Gilletts gudinna är samma kvinna som står vid sockeln till statyn föreställande **J.L. Runeberg** i Esplanadparken. Samma Lex-skulptur – men i mycket större format – finns även i Ständerhuset och i presidentens slott. Originalen står vid sockeln till statyn föreställande **Alexander II** på Senatstorget. Lex-originalet är 2,3 meter högt.

Att frakta stora statyer har vållat problem, för under transporten av den ena Lex-skulpturkopian från riksdagshuset till presidentens slott år 1930 var man tvungen att såga loss gudinnans huvud.

Orsaken till flytten från riksdagshuset, där Lex tidigare hade stått bakom talmanens podium, till presidentens slott, var att man inte längre ville ha konst skapad under den ryska tiden inne i riksdagshuset.

Del till minnesstoden av Alexander II

Lex skapades ursprungligen av bildhuggaren **Walter Runeberg** som en del av monumentet över den ryske kejsaren Alexander II. Rättvisans gudinna och lejonet är en del av en allegorisk skulpturgrupp som består av fyra delar: Lex (lagen), Labor (arbetet), Pax (freden) och Lux (ljuset, vetenskapen och konsten). Totalt ingår åtta människo- eller djurfigurer i skulpturgruppen. I sin helhet är minnesmärket över den ryske kejsaren 10,67 meter högt.

Det var en motion på lantdagen år 1882 gällande ett monument över Alexander II, som ledde till att en skulpturtävling

utlystes år 1884. Skulptören **Johannes Takanen** vann första pris, och **Walter Runeberg** andra pris. De fick i uppdrag att tillsammans skapa minnesstoden. Men på grund av Takanens för tidiga död gick uppdraget helt och hållet till **Walter Runeberg**. Kejsar Alexander II skulpterade han i enlighet med Takanens utkast, men sidofigurerna Lex, Labor, Pax och Lux runt sockeln är helt och hållet Runebergs verk, och de symboliserar framstegen och välståndet under Alexander II:s regering.

Lex, även kallad Patria, hör tillsammans med statyerna av **J.L. Runeberg** och **Alexander II** till de kändaste och mest omtyckta offentliga arbetena av **Walter Runeberg**. En senare tolkning av rättvisans gudinna är att hon skulle föreställa Finlands mö och att lejonet vid hennes sida egentligen är Finlands lejon.

Text & foto: **Annika Borgström**

Walter Magnus Runeberg (1838–1920)

Son till nationalskalden **Johan Ludvig** och **Fredrika Runeberg**.

Föddes i Borgå år 1838, som paret tredje son. Inalles fick Johan Ludvig och Fredrika åtta barn.

Lär ha varit ett tyst och tillbakadraget barn som gillade att rita och modellera.

Studerade vid Konstföreningens ritkola i Helsingfors. Gick senare i ritkolan i Åbo, där han träffade sin blivande hustru **Lina Elfving**.

Den finländska skulpturkonstens pionjär.

Utbildade sig till bildhuggare i Köpenhamn (1858–1862) och i Rom. År 1876 flyttade han med sin familj till Paris, där familjen stannade i 17 år, innan den flyttade tillbaka till Finland år 1907. I Paris skapade han sina största verk, bland annat monumentet över **Alexander II**.

En produktiv och framgångsrik konstnär som skapade monument, reliefer och en stor mängd porträttbyster, bland annat av **Albert Edelfelt**, **Zacharias Topelius** och **Leo Mechelin**.

Idealen var antikens formspråk och nyklassicismen, och Runebergs verk representerar den klassiska bildhuggarkonsten.

Bredvid **J.L. Runeberg**s hem i Borgå finns ett museum med mer än 100 skulpturer av **Walter Runeberg**.

Källor: Biografiskt lexikon för Finland: **Liisa Lindgren**, Wikipedia

Handlingsgilletts Lex-skulptur är 93 cm hög. Originalen på Senatstorget mäter 2,3 meter.

Olof Rehn
börshövding

Börshandeln i tiden

I år har det förflutit 110 år sedan Handelsgilletts hedersmedlem Julius Tallberg, tillsammans med bland andra Victor Ek och Max Fazer, köpte en tomt vid Fabiansgatan i kvarteret Enhörningen, i avsikt att låta uppföra Helsingfors Börshus. Tre år senare påbörjades bygget enligt arkitekt Lars Soncks ritningar och Börshuset stod färdigt i februari 1912. I oktober samma år inleddes verksamheten. Den första dagen förmedlades tio aktier i Föreningsbanken. Nästa dag såldes tio aktier i Kansallis-Osake-Pankki. Handeln inleddes således makligt, men instiftarna och övriga finansärer var lugna till sinnet och tänkte långsiktigt.

Lugnt och gentlemamässigt gick det till ännu år 1980. I börssalen fanns cirka tjugo pulpeter och lika många mäklare, vilka i god ordning fastställde dagens kursintervaller för hela den finska börshandeln. Uppropet gick på finska, men en stor del av jargongen på svenska. Senkomna hälsades med hjärtliga kommentarer om gårdagens eventuella begivenheter. De stora affärerna gjordes bekvämt på efterbörsen.

Ännu sommaren 1983 var börshandeln fortfarande rätt långsam. Köp- och säljorder processades med fem bankdagars tidtabell.

Några insiderregler att tala om fanns inte ännu på 1980-talet. En advokatkollega klagade en gång på problem att

avsluta ett köp av en strategisk aktiepost i ett börsbolag. Antalet aktier var hela tiden oklart, eftersom säljaren köpte till av dem, allteftersom han lyckades förhandla upp priset mot sin köpare.

Idag är algoritmbaserade placerings-tjänster på frammarsch. Dessa så kallade robo advisor-tjänster går ut på att datorerna sköter placerarnas portföljallokering och -balans, enligt mer eller mindre skraddarsydda placeringsprofiler och -horisonter. Duktiga algoritmtekniker står i dag högt i kurs hos större aktörer.

Genom möjligast snabba datorers High Frequency Trading tar man nu i realtid bort alla prisskillnader mellan olika börser och marknader. Redan några milisekunders skillnad i processorsnabbhet kan vara avgörande för vem som först hinner göra det optimala arbitraget. Man talar om att det i framtiden behövs regler som tvingar placerarna att behålla sina investeringar minst en sekund. Det ryktas att mindre börser till och med betalar åt robotplacerares för att minska spreaden på köp- och säljkurser.

Maskinernas fördel är snabbhet och förmåga att hantera stora mängder information. Maskinerna kan ta fram trender och även analysera enstaka faktorerets betydelse för helheten. De arbetar dygnet runt och på alla marknader samtidigt.

När det gäller att få fram enskilda ak-

tierekommendationer och köpbeslut är maskinerna dock inte ännu lika kunniga som duktiga placeringsrådgivare och placerares. Amerikanska centralbankschefen Janet Yellens uttalanden om räntejusteringar och även mindre nyheter leder i dag till blixtnabba robotstyrda kursreaktioner, men det kommer ofta även en ny marknadsreaktion litet senare, när den samlade placerareshjärntrusten har hunnit analysera händelsen närmare och gett nya investeringsorder.

Den stora frågan är vad som händer härnäst och hur man kan förutse och förekomma kursreaktioner. Algoritmerna kan få fram sofistikerade analyser av vad som har hänt och hur detta borde påverka framtida kurser. Men, marknaden kommer fortsättningsvis att diskontera den förväntade framtiden i dagskursen och bara oväntade händelser leder till större kursförändringar.

Det heter att historisk avkastning inte garanterar framtida utveckling, och däri ligger även i dag placerares möjlighet och det som fascinerar: Att hitta och våga göra en balanserad satsning på de faktorer, som på sikt gör placeringen lönsammare än andra. Och detta säkert i ett allt snabbare tempo, men med vettig placeringshorisont och allokering, strategistödande likviditet och fortfarande med lugnt sinne.

Be alert, but stay cool!

ÄYRIÄISTUKKU

HAVETS DELIKATESSER...

ÄKTA, RYSK KAVIAR
LÖJ-, SIKROR
HUMMER
INHEMSKA KRÄFTOR
JÄTTERÄKOR
TONFISKFILE
MUSSLOR

ÖVER 60 OLIKA SKALDJUR OCH
ODJUR!
LEVERANS VID
HUVUDSTADSREGIONEN
RING 7745 020 / KIM LIEMOLA ELLER
TOM LIEMOLA

Frisch Haus Finland Oy

Gamla Vintervägen 8
00580 Helsingfors
tel. (09) 7745 020
fax (09) 7745 0211

www.ayriastukku.fi
info@ayriastukku.fi

Svenska småbruk och egna hem Ab

Pb 35, 10211 Ingå, Ola Westmansallé 5

Tel. 09-644 761, 0400-477 008

Fax 09-601 262

 folkhälsan

Hemgården

**Förmånligt boende för
pensionärer.**

Ytterligare information tfn 09 77712 213,
monica.stahls-hindsberg@folkhalsan.fi

www.folkhalsan.f/bo

Oy K-O Nyman Consulting Ab

VVS Planering och övervakning
Maiju Lassilavägen 2, 00400 Helsingfors
Tel. +358 9 587 1833

Hyr kontor av Handelsgillet på Kaserngatan 23

Totalrenoverat, II våningen, 184 m², 7 rum + pentry

- Ledigt från och med 1.8.2017
- Maskinell luftkonditionering och avkylning
- Representativ ingång Kaserngatan, hiss
- Tillgång till källarutrymmen enligt avtal

Kontakta Handelsgilletts verksamhetsledare **Clarissa Köhler**, tfn 09 669 798 eller
clarissa@handelsgillet.fi

Midvinterfesten drog fullt hus

Handelsgillets midvinterfest i början av februari blev en lika stor succé som i fjol. Drygt 130 personer fyllde festsalen där den varma stämningen inte gav vinterns kyla och mörker en chans. På programmet stod körsång av Akademiska Sångföreningen,

frågesport med Helsingforstema och dans till tonerna av Birger's Ragtime Band.

De tappreste trivdes en bit in på följande dygn och gick hem via Donatorn där nattmat serverades.

Festmenyer från tre jubileer

Det är uppenbart att Handelskyllet kunnat fira jämna år med god mat. Det är menyerna från tre jubileer ett tydligt bevis för.

Menyerna härstammar från Gillebroder **Rolf Svanjungs** arkiv. Hans svärfar, direktör **Erik Ahlbäck** (1907-1999), blev medlem i Handelskyllet år 1936 och bevistade jubileumsmiddagarna åtminstone då kyllet fyllde 80, 90 och 100 år.

Under de här middagarna var fyra

eller fem rätter kutym. Oxsvansoppa utgjorde förrätt två gånger. Såväl fisk som kött stod på menyerna samtliga tre gånger. Desserten var parfait eller glass och middagen avrundades med kaffe. I två av tre fall behövde dryckeslistorna inte heller skämmas för sig.

Också strax efter kriget kunde Gillebröderna smörja kråset med fem rätter vid

90-årsmiddagen. Då var vinlistan emellertid jämförelsevis kort. Värt att notera är också att man drack snaps endast under 80-årsmiddagen.

Nu återstår att se vad som serveras vid årets jubileumsmiddag i slutet av november.

PN

Ny styrelse

Vid valmötet den 24 november fick Handelsgilletts styrelse följande sammansättning:

Ordförande: **Johan Hjelt** (omval)

Viceordförande: **Peter Nordling**

Viceordförande **Clas-Håkan Wigell**

Christian Borenus (ny)

Torbjörn Jakas

Mikael Krogius

Kaj-Erik Lindberg

Christian Nordgren (ny)

Kaj Nordström

Foto: Marikas Uusikylä

Den nya styrelsen höll sitt konstituerande möte på Mannerheimmuseet den 10 januari.

Köp Handelsgilletts nya kondoleans- och gratulationsadresser

Beställ via kansliet: annika@handelsgillet.fi eller tfn: 09 669 798

Inbetalning till Nordea kontot: FI35 2401 1800 0601 12

Avhämtas från kansliet.

Teaterutfärd till Harparskog

Handelsgillet har reserverat biljetter till **Väinö Linnas** Okänd soldat i Harparskog onsdagen den 2 augusti klockan 19.00.

Anmälan via www.handelsgillet.fi > Aktuellt. Priset, 50 euro per person, inkluderar teaterbiljett, kaffe med munk i pausen och plats i bussen tur och retur från Kaserntorget. Gillet har reserverat totalt 50 platser.

Enligt den preliminära tidtabellen startar bussen klockan 17.00 och är tillbaka på Kaserntorget 23.30. Föreställningen räcker cirka tre timmar, inklusive paus. Läktaren och serveringsområdet har inte tak. Därför rekommenderas kläder enligt väder.

Manschettknappar!

Alla tiders chans att köpa en uppskattad gåva åt Gillebrodern, eller åt dig själv! Begränsat antal.

Manschettknapparna mäter 18 mm i diameter och är tillverkade av 925 förgyllt sterlingsilver samt blå emalj.

Pris 52 euro. Etui medföljer.

Beställ via kansliet:
annika@handelsgillet.fi eller
tfn: 09 669 798

Inbetalning till Nordea kon-
tot: FI35 2401 1800 0601 12

Avhämtas från kansliet.

Ansök om bidrag!

Behöver du ekonomisk hjälp därför att du har det svårt just nu? Söker du finansiering för ett studieprojekt? Eller vill du få en liten guldkant på livet?

Handelsgilletts Brödrärfond är till för att ge bidrag åt behövande medlemmar, åt Gillebröders änkor och barn samt åt studerande i Helsingforsregionen.

Den som önskar få ett bidrag av Brödrärfonden bör fylla i en ansökningsblankett. Den fås på Handelsgilletts kansli och kan laddas ned på Handelsgilletts webbplats. Ansökningsblanketten kan lämnas in till kansliet när som helst. Brödrärfondens styrelse behandlar ansökningarna mellan tre och fem gånger per år. Ansökningarna är konfidentiella.

Styrelsen fäster främst vikt vid sökandens ekonomiska behov, medlemskapet i Handelsgillet och att blanketten är fullständigt och korrekt ifylld. För studerande gäller att de bör vara bosatta i Helsingforsregionen och att de har en projektplan och en budget.

En medlem i Handelsgillet kan också föreslå bidrag för en annan person.

Mera information ger Handelsgilletts verksamhetsledare **Clarissa Köhler**, tfn 09 669 798 under kansliets telefontid 9.30–11.30.

PRO PATRIA

I samband med Gillets 160-årsjubileum arbetar Gillebroder **Rolf Svanljung** med att finna namn på de Gillemedlemmar som fallit för fosterlandet i vinter- eller fortsättningskriget. Tanken är att sätta upp en minnesstavla över de stupade bröderna på Handelsgillet.

Om du via släktskaps- eller vänskapsband kan namnge någon som Rolf Svanljung i detta sammanhang borde känna till ber vi dig vänligen sända namnuppgifterna till Handelsgilletts kansli per e-post till adressen info@handelsgillet.fi.

Nya medlemmar

Styrelsen har i år antagit följande medlemmar till Handelsgillet:

Jan-Martin Börman,
Harry Damsten,
Joakim Fabritius,
Joel Falcken,
Thomas Hallbäck,
Mikael Holmström,
Kaj Juslin,
Leif Nordblad,
Philip Ollas och
Roger Österberg.

Påskstängt

Handelsgillet och klubbbrummet är inte öppna under påsken. Cantina West håller stängt från skärtorsdag den 13 april kl. 13.00 och öppnar igen som vanligt på tisdag morgon den 18 april. Det betyder att klubbbrummet inte heller är tillgängligt under den här tiden.

Skråväsendet samlar till ny entré

Skråväsendet har funnit ett viktigt och konkret mål för medelinsamlingen: en ny, större och ändamålsenligare entré i Gillefastigheten.

Nybygget på granntomten erbjuder nya utvecklingsmöjligheter också för Handelsgillet, möjligheter som Gillet ser sig tvunget att ta vara på. Detta därför att chansen kommer bara en gång.

Fastighetsförädlingen befinner sig nu i utredningsfasen. Klart är i varje fall att alla eventuella åtgärder, som vidtas för att höja kvaliteten på och öka trivselen i fastigheten, kostar pengar.

Därför har Skråväsendet beslutat dra sitt strå till stacken. Det innebär att det första målet är satt till 100 000 euro för att bidra till finansieringen av en ny entré.

Entrén ska ses som en viktig del av klubblokaliteterna. Den välkomnar Gillebröderna till den egna fastigheten. Där skapar de sig de första avgörande intrycken av den egna klubben.

Skråväsendet, Handelsgilletts fortlöpande fundraisingkampanj, har redan engagerat 10 bidragsgivare, och saldot för kampanjen är nu uppe i 15 000 euro. Medlen, som flyter in, är öronmärkta för att oavkortade användas för att upprätthålla klubblokaliteterna.

Skråväsendet fungerar så att du som vill stöda din förening, kan låna eller donera en summa enligt rutan nedan. Du kan när som helst säga upp lånet och få pengarna tillbaka inom tre månader. Du kan också när som helst konvertera lånet till en donation.

Både långivare och donatorer förblir anonyma. Därför används inte heller de symboliska titlarna som anger bidragets storlek i något som helst sammanhang.

Du som vill delta i insamlingen kan be om en blankett för lån och donation på Handelsgilletts kansli eller skriva ut en på Gillets webbplats.

Skråväsendets Älderman, **Peter Nordling**, och Gesäll, **Christian Wentzel**, berättar mera om de nya planerna och insamlingen under kommande Gilleaftnar och andra tillställningar.

Lärling (1 000 euro)
Handelsbiträde (2 000 euro)
Handlande (3 000 euro)
Skråäldste (10 000 euro)

Ny bok med bordsvisor

Handelsgillet får en egen bok med bordsvisor. Boken omfattar inte mindre än 129 visor, de flesta snapsvisor, men även ett tiotal vinvisor. Flera av snapsvisorna har skrivits för den årliga snapsviselandskampen mellan Sverige och Finland.

Eftersom snapsvisetraditionen börjat vinna terräng även bland finskspråkiga, har några visor på finska också tagits med. Dessutom återfinns en engelsk vinvisa.

Orsaken till den nya boken är att Gillets snapsvisebok från år 2008 har tagit slut. Därför beslutade styrelsen att ge ut en ny bok med mestadels andra sånger. Arbetsgruppen, som valt bordsvisorna, består av **Kim Björkwall**, **Lars von Herten** och **Rolf Svanljung**.

Bordsviseboken kommer ut i början av april och sjungs in under Gilleaftonen torsdagen den 6 april. Då finns den också till salu för 20 euro per exemplar. Betalningen sköter du via banken.

Anmäl dig på webben

Anmäl dig alltid då du kan via Handelsgillet's webbplats www.handelsgillet.fi till Gilleaftnarna.

Det är viktigt för att restaurangen ska kunna beräkna maten så rätt som möjligt. Samtidigt är det en fördel för kansliet och klubbhövdingarna att ha koll på vilka som är på väg till respektive tillställning. Dessutom underlättar anmälningsförfarandet arbetet med den deltagarstatistik som förs över samtliga tillställningar.

Genom att anmäla dig via webben bidrar du också till att Gillets telefon inte blockeras.

Kansliets telefontider

Kansliet svarar på dina frågor vardagar mellan klockan 9.30 och 11.30 på numret 09 669 798.

Då du koncentrerar dina samtal till de här tiderna bidrar du till att effektivisera arbetet på kansliet.

Kabinett bokar du smidigast genom att ringa direkt till restaurang Cantina West på numret 020 742 5330 som är till för Gillemedlemmar.

Kom ihåg din förening!

Vid sidan av sin ordinarie verksamhet upprätthåller Handelsgillet en kulturhistoriskt värdefull fastighet, vilket är dyrt.

Som allmännyttig förening är Handelsgillet befriat från arvs- och gåvoskatt. Ett enkelt sätt för en Gillebroder att understödja upprätthållandet av fastigheten är därmed att komma ihåg Handelsgillet i sitt testamente genom en summa han finner lämplig.

Handelsgillet's kansli tillhandahåller vid behov textmallar för detta. På eventuella frågor svarar verksamhetsledaren, tfn 09 669 798.

Bäste Gillebroder som bor i Esbo

Säkra återvalet av Fred
i Esbo fullmäktige.
Han behövs där!

Fred Granberg, SFP, Esbo
fullmäktigeledamot
medlem i Tekniska nämnden

Valdagen är den 9 april, förhandsvalet 29.3–4.4.

Finlands Svenska
FASTIGHETSFÖRENING

HANDELSGILLET GRATULERAR

Falenius Niclas, ing.
40 år 1 april

Degerman Kaj, ing.
80 år 2 april

Björkstén Carl-Johan, ekonom
70 år 3 april

Riska Thomas, IT-konsult
40 år 3 april

Sederlöf Christer, DE
75 år 4 april

Westerlund Tom J., merkonom
70 år 9 april

Heilala Asko, ekonom
70 år 14 april

Mäkikärki Markus, finans.chef
40 år 18 april

Berger Sten, fil.mag.
80 år 22 april

Ståhlberg Peter, försäljn.chef
50 år 24 april

Hellström Mikael, DI
40 år 27 april

Åman Erling, dir.
75 år 2 maj

Sundblad Carl-Erik, dir.
85 år 3 maj

Åström Peik, ing.
40 år 6 maj

Kruse Anders, f.d. ambassadör
75 år 8 maj

Gustafsson Bo, ing.
70 år 11 maj

Schauman Caj, företagare
60 år 14 maj

Nyberg Eigil, pens.
70 år 15 maj

Idman Stephan, merkonom
70 år 16 maj

Schröder Kenneth, byggmästare
85 år 17 maj

Krause Bror, vd
85 år 24 maj

Granberg Fred, ing.
70 år 24 maj

Olsson Ingmar, EM
70 år 26 maj

Karlson Jalte, pol.lic.
90 år 29 maj

Airaksinen Vesa, pens.
70 år 29 maj

Jensen Bo-Erik, DI
80 år 2 juni

Wikman Nils-Erik, DE
75 år 10 juni

Ringwall Curt, DE
75 år 12 juni

Adams Thomas, vd
70 år 13 juni

Fagerholm Harri, regissör
40 år 14 juni

Uggla Georg Joachim
70 år 15 juni

Mattsson Peter, EM
75 år 16 juni

Holmgren Johan A.
80 år 19 juni

Sjöblom Christer, pens.
70 år 20 juni

Bergström Mats, vd
40 år 24 juni

Blomqvist Kristian, pens.
75 år 24 juni

Antell Christer, advokat, VH
75 år 27 juni

Eklund Martin, Ofv-revisor
70 år 29 juni

EST. 1874

KOLSTER

PATENT-,
VARUMÄRKES-
OCH
JURIDISKA
TJÄNSTER
UNDER ETT TAK.

WWW.KOLSTER.COM

KONKRETA FÖRDELAR MED
IMMATERIELLA RÄTTIGHETER ©

Sundholmsplatsen 1, 00180 Helsingfors
Tfn 020 137 0500 | kolster@kolster.fi

GILLEBLADET

Nästa tidning
kommer ut den
25 maj.

Posti Green

Vi gratulerar 160 åriga Handelsgillet

Teknisk handel

Algol
www.algol.fi
Teknisk handel sedan 1894

VVS

Inredningstextiler och tapeter

Lauritzon & Co Ab

Oy Man Berg & Son Ab
www.manbergson.fi

Förpackning

Oy Dahlberg & Co Ab
www.dahlberg.fi

Restauranger

Restaurang Cantina West
www.cantinawest.fi

Arkitekter

Arkitektbyrå Hormia Ab
www.hormia.pp.fi

VVS-automatik

Eco-Paronen Oy
www.eco-paronen.fi

Parkett

Parkett G Lytz
tfn 09-66 11 44

Byggföretag

Nikkilän Huolto Oy
tfn 0400-202 090

Ventilation

Robovent Kb
tfn 044-5606087
roboventdick@gmail.com

Skolor

Yrkesinstitutet Practicum
EN SKOLA – MÅNGA MÖJLIGHETER
<http://www.practicum.fi>

Festkläder

Frackar i olika material,
nu också ylle!

Kontakta Br Charles Elmgren
info@formtex.fi eller 0400 440 899

formtex.fi

Annonser

bo.gerkman@tilinurkka.fi

Pappersagentur

Heimbach Suomi

Trädgårdsföretag

Trädgårdsbehov?
www.sofianlehto.com
Gillebroder Börje Fri
tfn 0400-690 381

Fasadrenoveringar

Liehunen Oy